Şekib Tunc'un Lüks ve Moda

Makalesini bugün 3 üncü sahifemizde okuyunuz.

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5961

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Cumartesi 15 Mart 1941

ŞAKA

Türkiyenin en çok okunan ve sevilen mizah mecmuası
Her çıkan sayısı bir şaheserdir. Her halde okuyunuz.

Tıbbiyenin yıldönümü

Dün Üniversitede büyük merasimle kutlulandı

Dün, Üniversitede yapılan merasimde bulunanlar ve profesörlerden Dr. Tevfik Remzi hitabesini okurken

Profesör ve talebelerin konferans ve hitabeleri geniş bir kalabalık tarafından alâka ile takib olundu

Tıbbiyeliler bayramlarını dün büyük merasimle kutlamışlardır. Bu münasebetle üniversite konferans salonunda yapılan toplantıda Örfî İdare Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal, Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar, üniversite profesör ve talebeleri ve şehrimizdeki doktorlar hazır bulunmuştur.

Saat 14 te talebenin hep bir ağızdan söylediği istiklâl marşını müteakib tıb fakültesi dekanı Kemal Atay, rahatsız bulunan rektör namına toplantıyı açmıştır. Profesör, tıbbiyenin 114 üncü senesini kutlamak için toplanıldığını söyleyerek davetlileri selâmlamıştır. Kemal Atay sözünü bitirdikten sonra, rektör Cemil Bilselin gönderdiği mektubu okumuştur. Rektör mektubunda, sıhhatin ehemmiyetini kaydettikten sonra 2984 tıbbiyelinin bayramını tebrik etmiştir.

Dekanı müteakib kürsüye gelen tıb fakültesi doğum ve kadın hastalıkları profesörü Tevfik Remzi Kazancıgil «Hekimin aklâkî vazifesi» mevzulu kıymetli bir konferans vermiştir. Profesör, Türk hekimlerinin içinde yaşadıkları ruhî ve maddî çalışma havasının vasıflarını, Türk tarihinde tıbbın işgal ettiği yüksek mevkii izah ettikten sonra inkılâb neslinin deruhde etmiş olduğu mühim vazifenin teferruatını pek canlı bir şekilde tebarüz ettirmiş; «bize cemiyetleşen, kendi varlığını cemaata hasreden bir

(Arkası sahife 5 sütun 5 te

Demokrasinin zaferi

Şimdi daha büyük bir katiyetle kani olmuş bulunuyoruz ki, heyecanlı Amerikan alâkası bu yeni, dünya mücadelesinin istikametini ve hatta mukadder akibetini tayin etmiş gibidir

Ankara: 14 mart

Amerikan yardım lâyihasının kanuniyet kazanmasile derhal tatbik mevkiine konulması, hemen mühim miktarda yardımın geçilmesi bir oldu. Yeni harb başladığı zaman Amerikada muhariblere silâh ve mühimmat verilmesini menedecek kanunun demokrasiler lehine tadili için ne kadar uzun sürmüş olduğunu düşünürsek şimdi bambaşka bir şekil ve mahiyette olan yeni kanunun ehemmiyet ve azametini daha iyi anlamış oluruz. Ambargo kanununun tadilinde Amerikadan alınmasına muvafakat olunan silâhların ve harb malzemesinin bedeli peşin ödenilmesi ve bunları satın alanların kendi vasıtalarile nakleylemeleri şartı konulmuştu. Şimdiki yardım kanunile ise bütün Amerikan sanayii demokrasilerin emrine tahsis olunmuş bulunmakta ve en geniş ölçüde sür'atle yapılacak her türlü harb malzemesinin muhtac olan memleketlere gönderilmesini Yenidünya büyük cumhuriyeti kendi üzerine almaktadır.

Bir buçuk yıl gibi kısa bir müddet zarfında Amerikan efkârında husule gelen bu inkılâbda evvelâ İngiltere... saniyen de demokrasinin birer ... görmemek mümkün değildir. Avrupanın bazı memleketlerindeki tatbikatında parlmanter sistemin pek çok ... etmiş olmasına mukabil demokrasi Amerikada bütün tazeliğile o... faziletini muhafaza etmekte olduğu hâdisede bütün parlaklığile bir ... sabit olmuş bulunuyor. Amerika demokrasi müteaddid fırkaların temayülüne maruz olmaksızın yalnız iki ... fırkanın karşılaşmasında bütün Amerikan efkârına tezahür sahnesi olu...

Demokrat ve cumhuriyetçi adlarını alan iki büyük Amerikan fırkasını ... birbirinden ayıran büyük ... ihtilâfları da yoktur. Adeta in... diyeceği gelir ki bu büyük Yenidünya cumhuriyetinde iki fırka sade... meselelerin açık ve bazan ala... şiddetli münakaşalarını mümkün kılmak için kurulmuş bir tertib... ibarettir. Vaktile Amerikada işbaşına gelen fırkanın devlet memuriyet... hemen umumî denilecek kadar ... ölçüde şahıs değişmelerine se... olması belki bir kusurdu. Fakat za... bu kusurlu an'ane terk olunmak... iki fırkanın mevcudiyeti yalnız ... meselelerin ciddî münakaşa esa... hakikati gittikçe daha bariz ... lerle vaziyete hâkim bulunmak...

Amerikan demokrasisinin fazileti bil... bu noktada tebarüz ediyor: Her ... bir mevzu üzerinde alabildiğine ... mücadeleler yapılıyor. O kadar ki. ... yabancı için, bu mücadelelerin

YUNUS NADI

(Arkası sahife 3 sütun 5 te

Harbdenberi en şiddetli hava baskını

Berlin, Hamburg ve Bremen'e bütün bir gece bomba yağdırıldı

İngiliz tayyareleri dönerlerken Berlin fabrika mahalleleri alev tufanı ve duman içinde idi

Britanyaya da ağır taarruzlar yapıldı

Londra 14 (a.a.) — Hava Nezareti tarafından dün akşam neşredilen resmî tebliğ:

Bugün öğleden sonra muharebe tayyarelerimizin refakatinde bombardıman tayyarleri Calais'de Almanların işgali altında bulunan tayyare meydanını bombardıman etmişlerdir. Bombaların hava meydanında ve sahanın ucunda bulunan tayyareler arasında patladığı görülmüştür.

Başka avcı tayyarelerimiz dün öğleden sonra Manş denizi ve şimalî Fransa üzerinde taarruzî devriye faaliyetinde bulunarak bir düşman avcısını tahrib etmiştir. Daha geç vakit İngiliz sahilini aşan bir düşman bombardıman tayyaresinin derhal önü kesilerek avcılarımız tarafından düşürülmüştür.

Bu harekâttan bir avcı tayyaremiz üssüne dönmemiştir.

Almanyaya yeni akınlar

Londra 14 (a.a.) — Hava Nezaretinin tebliği:

Güzel havada ve tam mehtablı bir gecede bombardıman servisine mensub tayyareler Hamburgdaki hedefler üzerine şimdiye kadar görülmemiş derecede şiddetli bir hücum yapmışlardır. Bir gece evvel de hususî bir itina ile

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

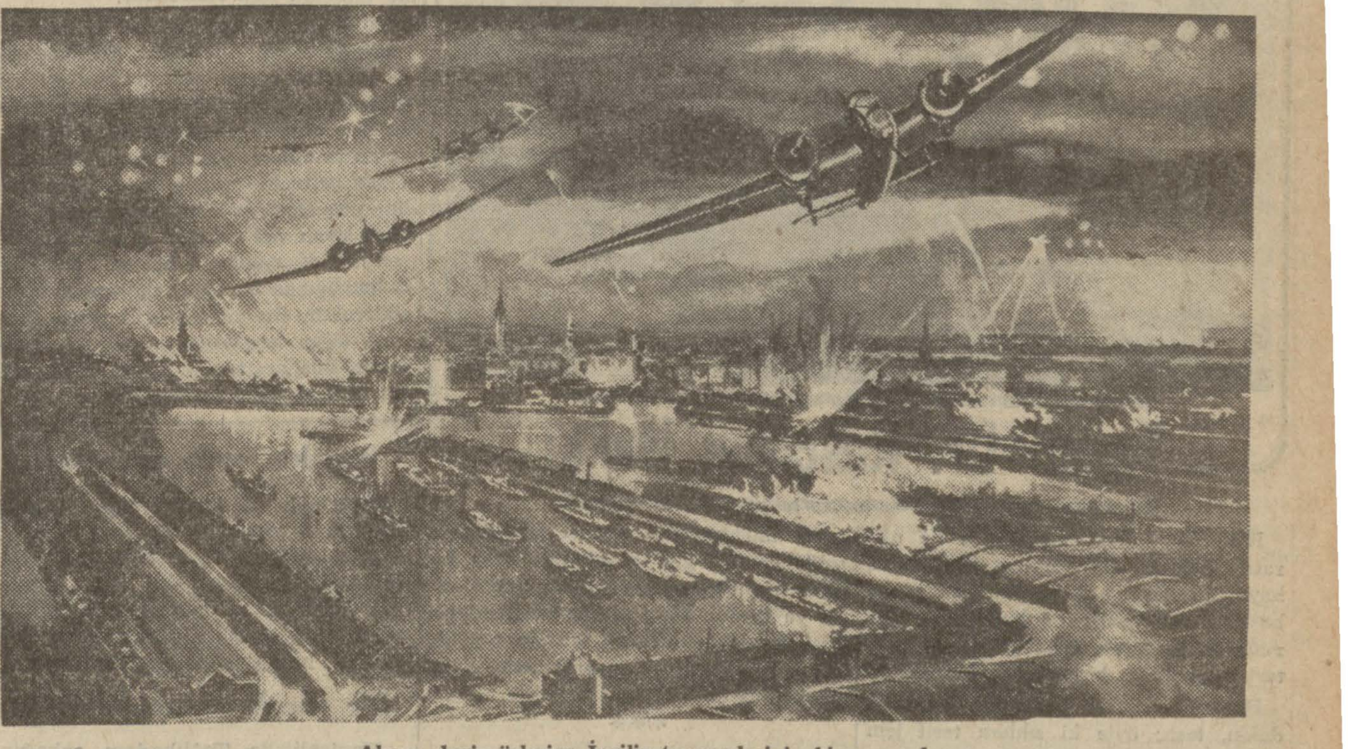

Alman deniz üslerine İngiliz tayyarelerinin bir gece akını

İlk kafile

Amerikadan yola çıkarıldı!

Yakında 30 muhribin de gönderileceği bildiriliyor

Vaşington 14 (a.a.) — Harbiye Nazırı Stimson İngiltereye verilecek harb malzemesinden muayyen bir kısmının yola çıktığını gazetecilere bildirmiştir. Mamafih Nazır bu hususta tafsilât vermekten imtina eylemiştir.

İlk elde 30 muhrib gönderilecek

Vaşington 14 (a.a.) — Kongre mahfillerinde «Sinek filo» dan 30 torpitobotun yakında İngiltereye gönderileceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır. Bazı mümessiller, birkaç harb gemisinin de İngiltereye devrinden bahsedildiğini duymuşlardır.

İngiltere Amerikaya İaşe Nazırile bir müsteşar gönderiyor

Londra 14 (a.a.) — Bu gün Başvekâlet tarafından şu beyanat neşredilmiştir:

«Birleşik Amerika devletleri hükûmetinin ödünc verme ve kiralama kanunu mucibince bize yapabileceği yardımlar arasında pek acele muhtac olduğumuz şey ticaret gemileridir. Bu sebeble Başvekil, deniz ticareti parlamento müsteşarı Sir Arthur Salter'den derhal Amerikaya giderek Amerika hükûmetile bu hususlaki yardımın ne şekillerde yapılabileceğini görüşmesini rica etmiştir. Salter İngilterenin Vaşington büyük elçisinin vereceği umumî talimat dairesinde hareket edecek ve ora-

(Arkası sahife 3 sütun 4 te)

ARNAVUDLUKTA

"Mussolini taarruzları,, püskürtüldü

İtalyanlar çok ağır zayiat verdiler

Esir edilen faşist şeflerinden Pelligrini «İtalya her bakımdan fena vaziyettedir» dedi

Atina 14 (a.a.) — Yunan orduları başkumandanlığı tarafından 13 mart akşamı neşrolunan 138 numaralı resmî tebliğ:

Düşman, geniş bir cephede şiddetli taarruz hareketlerine geçtiğinin beşinci günü olan bu gün, bütün gün taarruza devam etmiştir.

Bu taarruzlar esnasında düşman, kuvvetli bir topçunun himayesinde hareket eden taze piyade kuvvetleri ve birçok tayyareler kullanmıştır. Kıt'alarımız bu taarruzları pek ağır zayiatla geri püskürtmüşlerdir.

Hava kuvvetlerimiz, askerî hedefleri muvaffakiyetle bombardıman etmişlerdir. Hava defi bataryalarımız iki düşman tayyaresini düşürmüşlerdir.

İtalyan zayiatı ağır

Atina 14 (a.a.) — Atina ajansı bil-

(Arkası sahife 5 sütun 3 te

Habeşistanda

Dün Asosa kalesi de düştü

Habeş kıt'aları Debra Markos kapılarına dayandılar

Kahire 14 (a.a.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada ve Eritrede: Vaziyette hiç bir değişiklik yoktur.

Habeşistanda: Kıt'alarımız Asosayı işgal ederek Mendi yolu boyunca ilerlemeğe başlamışlardır. Ricat halinde bulunan düşmana ağır zayiat verdirerek Buryeden muvaffakiyetle ilerleyen Habeş vatanperverleri şimdi Debra Markos civarına gelmiş bulunuyorlar.

İtalyan Somalisinde: Negelliye doğru ricat etmekte olan düşmanı Dolodaki imparatorluk kuvvetlerile iltisak peyda ederek takib eyliyen vatanperverler Yavelloyu işgal etmişlerdir.

Assosa kalesi de alındı

Hartum 14 (a.a.) — Kurmuk'a 70 kilometre mesafede bulunan Afodu'nun zaptından sonra tazyiklerine fasılasız bir surette devam eden İngiliz kuvvetleri şimdi Kurmuk'dan gene 70 kilometre doğu cenubunda bulunan Asosa'yı işgal etmişlerdir. Kurmuk, Sudan müdafaa kuvvetlerile doğu Afrikası kıt'alarının müşterek harekâtı neticesinde salı ak-

(Arkası sahife 3 sütun 6 da)

HARB VAZİYETİ

Hava harbleri şiddetlenirken

İngiliz taarruzu artmış ve genişlemiştir. Şimdi onun şiddetli yumruklarına Almanyanın ne dereceye kadar dayanacağını göreceğiz

Havalarda:

Havaların iyileşmesinden ve mehtabdan istifade etmek için gerek İngilizler, gerek Almanlar birbirlerine şiddetli hücumlar yapmışlardır. Bu ilkbaharda ve yazın göreceğimiz büyük hava meydan muharebeleri başlamıştır. İki taraf ta birbirini kıyasıya bombalamışlardır. Almanlar, her zaman yaptıklarından fazla bir şiddet gösterememişlerse de, İngilizler yeni büyük bomba tayyarelerini de kullanarak geceleyin olduğu gibi

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

Nakliyatı himaye için

Amerika İrlandadan üs istiyor

De Valera, Alman veya İngiliz istilâsı tehlikesine maruz bulunduğunu söylüyor

Nevyork 14 (a.a.) — New-York Daily News gazetesi Birleşik Amerika devletlerinin İrlandadaki üslerden istifade etmek için müzakerelere başladığını yazmaktadır.

Bu yazıda şöyle denilmektedir:

«Dublin hükûmeti tarafından gayet gizli olarak istenen 50 milyon dolarlık istikrazın karşılığını teşkil edecek bir anlaşma İngiltereye yapılacak kütle halinde malzeme sevkiyatının himayesi bakımından ehemmiyetli telâkki edilmektedir.

Vaşington hükûmeti bu anlaşmayı perşembe günü bir Clipper tayyaresile Amerikaya gelecek olan İrlanda Millî

(Arkası sahife 5 sütun 4 te

İngiltereye gönderilecek tayyareler, Amerikan limanlarında gemilere yükletiliyor

Binlerce genc

Hava Gedikli Hazırlama Yuvasına girmek üzere müracaat ettiler

Ankara 14 (a.a.) — Aldığımız haberlere göre, Türk Hava Kurumunun gedikli hazırlama yuvasının üçüncü devre mesaisi için hazırlıklara ve kayıdlara başlanmıştır. Kabul şartlarını öğrenmek üzere daha şimdiden Hava Kurumu şubelerine binlerce genc müracaat etmektedir. Bu sene hava gedikli hazırlama yuvasının muhtelif ihtisas şubelerine 15 ile 25 yaş arasında bulunan orta okul mezunları alınacaktır.

Perapalastaki infilâkın akisleri

Rendell'in beklenen raporu Londrada neşredildi

Elçi bombaların Sofyada hazırlanmış olduğunu bildiriyor

Londra 14 (a.a.) «Reuter» — İngilterenin eski Sofya elçisi Rendell'in İstanbul suikasdi hakkındaki raporu Londraya gelmiştir.

Raporda, İngilizlerin bagajları arasına karıştırılan çantalar hakkında malûmat verildikten sonra şöyle denilmektedir:

«Sofyadan ayrılmadan evvel İngiliz elçilik memurlarının bagajları arasına, dost olmıyan bazı ajanlar tarafından kuvvetli bombalar konulduğu aşikârdır. Suikasd faillerinin bombaların trende patlayarak treni uçurmasını ve birçok kimselerin ölümüne sebeb olmasını tasavvur etmiş olmaları muhtemeldir. Bu çantalar Sofyadan hareketten evvel İngiliz elçilik heyetinin el çantaları arasına gizlice karıştırılmıştır. Bunun ne-

(Arkası sahife 5 sütun 5 te

M. Rendell

Bir kurban daha

Perapalas otelinin pasaport memuru dün vefat etti

İstanbul Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden alınan malûmata göre, Perapalastaki infilâkta yaralananlardan otelin pasaport memuru Süleyman oğlu Hüseyin de, yatırıldığı Beyoğlu Belediye hastanesinde dün sabah ölmüştür. Bu suretle, infilâktan ölenlerin sayısı altıyı bulmuştur. 19 yaralı tedavi edilmektedir.

Yugoslav ordusu endişede!

Dostluk paktının imzasından sonra

Almanyanın Yugoslav askerlerinin terhisini istemesinden korkuluyor

Belgrad hükûmeti, Türkiyenin niyetlerini öğrenmeğe intizar ediyormuş

Londra 14 (a.a.) — Taymis gazetesinin Belgrad muhabiri şunları yazıyor:

Yugoslavyayı Balkanlarda Alman politikasının aleti yapacak olan bir paktın imzalanması ihtimali, askerî mahfillerle Sırplar arasında gittikçe artan bir

(Arkası sahife 5 sütun 4 te

Birkaç söz

Biz Bob stil değiliz!

En büyük Alman gazetelerinden birinin birinci sahifesinin baş sütununda uzun bir Ankara telgrafı gördüm. Türk siyasetine dair enteresan bir yazı bulacağımı zannederek dikkatle okumaya başladım. Büyük Alman gazetesinin birinci sahifesinde baş yeri işgal eden bu yazı siyasetten bahsetmiyordu.

— Ya neden?

Diyeceksiniz. Şurada bana ayrılan yer daha geniş olsaydı, sizi biraz merakta bırakmak için yazımı uzatır, muhtelif mevzulara yaklaşarak «Şundan mı, bundan mı?» diye zihninizi gıdıklardım. Fakat sevgili okuyucum, zahmet nafile olacaktı. Çünkü sahifeler dolusu imalar yapsam, her mevzuun etrafında sizi dakikalarca oyalasam, bu gazetenin, Türkiyeye dair birinci sahifeye ve baş sütuna ne gibi bir havadis koyduğunu kabil değil bulamazdınız.

O halde müsaadenizle o koca yazıyı iki üç kelimede hulâsa ediyorum: Türkiyede adına Bob stil denilen yeni bir moda çıkmış. Gençliğin büyük ekseriyeti (!) bu modanın kurbanı imiş. O kadar ki Bob stillerle mücadele için tedbirler almak lâzım gelmiş (!).

Yukarıda, havadis için siyasî değil demiştim; fakat, dolayısile siyasî olduğunu yazının alt taraflarında açıkça görüyoruz. Muharrir, yahud muhabir havadisten ahkâm çıkarıyor ve diyor ki: Türkiye, İngiltere ile anlaşma yapmasaydı, mütereddi anglosaxon âdetleri de bu memlekete giremezdi.

İngiltere aleyhine propaganda maksadile yazıldığını çocukların bile anlamakta güçlük çekmiyeceği bu yazıya cevab vermek her halde lüzumsuz olur. Bob stiller Türk gençliği arasında ekalliyetin ekalliyeti denecek kadar azdır ve bu şaşkın çocuklar modayı İngiltereden değil Beyoğlunda, -içlerinde Alman filmleri de gösterilen- sinemalardan almışlardır. Şu satırları yazmaktan maksadım, propagandanın başvurduğu çareleri işaret etmek olduğu kadar, ekalliyetin ekalliyeti de olsa bazı avare ve şuursuz zümrelerin memleket hesabına oynayabilecekleri menfi rolü de göstermektir.

Türkiyede bir tane bile Bob stil kalmamalıdır.

N.

SAĞLIK NOTLARI

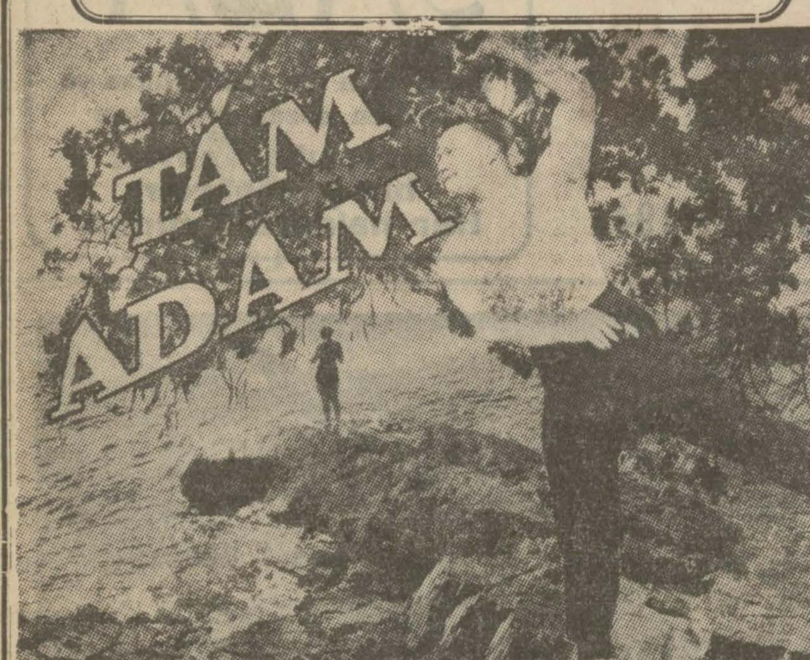

Yazan: Dr. Rusçuklu Hakkı

Hekimlik, umumiyetle, hasta ile uğraşır. Sağlam biri hekime baş vursa, haydi git işine, atıl hayata! der, savar baştan... Bir hakikattir bu, komik görünürse de biraz. Hastalık da sıhhatle tarif olunabilir, biraz sapık bir sıhhat.

Hekimlik san'atı hastalığın tetkikile doldu, taştı; öyle ki sıhhati tarif için vakit bulamıyor. Sıhhat ki hekimliğin temeli, başlangıc noktası... Bununla beraber bu kaygı tıbbî düşüncenin zemini oldu. Nice bütün düşünceli san'at erleri hastalık kitablarının olsun, tedavi kitablarının olsun kenarlarına sağlam ve sıhhatte bulunan insan üzerindeki sınamalara dair haşiyeler yazdılar.

Ondokuzuncu asırda mizac bilgisi ortalığa hayat salmıştı; frenoloji gibi hususî usuller ortaya atıldı, şahsiyeti tanımak için... Deli hekimlerile ruhiyatçılar ahlâkın tahlilini mükemmelleştirdiler; biyoloji bedendeki hümörlerin yarattığı şahsiyetleri anlatmağa başladı, başka bir yandan... Antropoloji türlü türlü insan kümelerinin sentezini yaptı.

Bunlar yapıldıktan sonra çarçabuk anlaşıldı ki bir adamın tam ve normal olabilmesi için çok mütenevvi tarzlar ve şartlar var; ırklara, cinslere, yaşlara ve verasetle geçen hallere ve vaziyetlere göre...

Bu hakikatleri ortaya koyan uğraşmalar günlük klâsik tedrisata geçmedi; bunların birçokları anolotik ve bir-(bütün) ün cüz'ü idi; umumî bilgilerdi fakat henüz bitirilmemişti. Klâsik tedrisata kat'î olarak disiplin altına alınmış bilgilere girebilir, ancak...

Bundan dolayı normal adam hakkındakı çalışmalar patolojiye giremedi, hatta fizyolojiye bile. Bu husustaki bilgilerin mekanizması her gün daha iyi anlaşılıyor ama insana tatbik kabiliyeti olabilecek bir sentez halinde gruplaştırılamıyor; eksiklik burada işte...

Zamanımızda birçok mesleklere namzed olanların sıhhî muayeneleri mükemmelleştirilmiş sayılabilir; ama pratik bir gaye itibarile. Normal adama aid bilgi bakımından büyük bir fayda temin etmez. Ömrümüzün hemen hemen her çağında ne kadar muayeneden geçeriz: İlk okul, orta, lise, üniversite talebesiyken, evlenirken, sigorta edilirken, elekterden geçeriz. Hayatımızın ilk yılları sıhhatimize aid vesikalarla dolar. Bu vesikalar dağınıktır. Bir dosya halinde bir arada bulunmaz; bulunsaydı bunlar ne kadar faydalı olurdu sıhhat bakımından ferdin işini tayin için; hatta normal adama aid bilgiler için...

***

Tam adam, normal adam nedir? Artistler modellerinin kemalinde, çizgilerde düşüncelerinin ifadesini arar, düşündükleri dışın biçimidir. Halbuki insanın sağlığına, çalışmasına, ömrünün uzunluğuna düzen veren amilleri ararız tam adamda. Bunlarsa karışıkça, ve içli dışlıdır. İç amilleri arasında veraset önemli bir yer tutar. Dış âmilleri insanın içinde yaşadığı ortanın verdiği taamüllerin eserleridir. Bunların arasında insan bir mücerred mefhum gibi kalamaz.

İklim, mesken, san'at gibi faktürleri de katmak gerektir. İnsan bunların tesiri altında kalabilir ve bunların tesirinden kurtulabilir, temelli fıtreti değişmeksizin...

Kimyager bir cismi anlatmak isterse onun zerrevi çatısını kurar; mühendis makinenin nasıl işlediğini göstermek için formülünü yapar; hayvan terbiyecisi bir atın, bir köpeğin sınıfını tayin için standard karakterlerle karşılaştırarak değerlerini verir.

Umarız bir gün gelir bir insanın tabiî tipinden ne kadar ayrıldığını, sosyete içinde sıhhati, hayatı için kendisine uygun gelecek en iyi yerin neresi olduğunu; moral ve fizik ijiyenin ne olması, ne gibi ıslah edici tesirler elinde bulunması lâzım geleceğini tayin etmek mümkün olur...

Normal insan için örnek tipte şu vasıflar bulunmalı: Fizik ve moral bir sıhhati muhafaza etmek kabiliyeti; oldukça uzun bir ömür temini; ufak, tefek muvazenesizliklerle devrilmemek...

***

Normal insanı tayin için şu kategoriler muayenede esas olur: Morfoloji, dış biçiminin tetkiki. Bedenin duruşu, iskelet, yumuşak kısımlar; cinsî vasıflar; bu elemanlar arasındaki münasebetler.

Morfolojiye aid teknikler bugün tamamile temelleşmiştir; o tekniklerle tayin edilen insan tiplerinin tasnifi de...

Biyoloji, ki hümörlerin ve vazifelerinin tatkikile aynı neticeleri verir Endokrinoloji ki iç ifrazlarını; bedenin düzenini, düzensizliğini tayin eder; Psikoloji ki moral insanı tanıtır ve bu insanın gösterebileceği gayrıtabiilikleri öğretir; nitekim bazı hususî fakültelerin şiddetlenmesi gibi ki artistik deha bu şiddetlenmeden doğar ve bu şidedtlenme ya faydalı veya zararlı olur; duygu unsurlarının, sinerji ve tomisin tetkiki; klinik muayeneleri; veraset tesirlerinin araştırılması!

***

Bu tetkikler neticesinde örnek tipe uygun normal adamı bulmak ne kadar güç!. Getiriniz gözönüne insan tohumunu, yüz binlerle yıl geniş bir çember içinde döndü, dolaştı, avare bir göçebe gibi. Çağların harmanlarında savruldu, büyük tufanlar, kudurmuş kasırgalar içinde sürüklendi. Bu uzun yolculukta ne kadar yorgun düştü; ve neler aldı ve neler verdi!..

Böyle düşünürseniz, normal insanı ararken:

Yok bu şehr içre senin vasfettiğin
dilber Nedim,
Bir peri peyker görünmüş, bir hayal
olmuş sana...

Dersiniz, belki, Nedimle beraber...

Dr. Rusçuklu HAKKI

Kazalarda Pasif Korunma tecrübeleri

Sarıyerde yarın ilk deneme yapılıyor

Yarın sabah Sarıyer kazası hududları dahilinde yapılacak pasif ve aktif hava korunma tecrübesi için lâzım gelen hazırlıklar tamamlanmıştır. Bu tecrübelere sabah saat onda başlanacak ve Sarıyerle Kireçburnuna kadar olan sahada deneme tatbikatı icra edilecektir.

200 kişilik bir ekip kafilesi bu deneme işlerinde vazife almışlardır. Bu denemede bilhassa paraşütçülerin faaliyeti göz önünde tutulacak paraşütçü yakalamağa mahsus ekipler paraşütçüleri tespit ettikten ve bunları yakaladıktan sonra arkadan gelecek yardımcı kuvvetlere teslim edeceklerdir. Yapılacak tecrübenin pasif kısmı vali muavini Ahmed Kınıkla seferberlik müdürü Ekrem Gönen'in başkanlığında bir heyet tarafından idare edilecektir. Bu mıntakavî deneme bilâhare diğer kazalarda da tekrar edilecektir. Bilâhare tekrar umumî mahiyette bir deneme daha yapılacaktır.

Sokakta oyun oynarken

Galatada Arabcamiinde oturan Salihin 8 yaşlarındaki kızı Şükran, evinin önünde oynarken şoför Sadullahın idaresindeki 3563 numaralı kamyonun çarpmasına maruz kalarak başından yaralanmış, Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

Bir çocuk tencereye düştü

Yenişehirde Tatlıbadem sokağında 5 numarada oturan İsmailin 5 yaşındaki oğlu İhsan, evin mutfağında oynarken kaynıyan tencerenin içine düşmüş, muhtelif yerlerinden yanmıştır.

Yanıkları ağırca olan İhsan, Şişli Çocuk hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Kısa Haberler

★ Örfi İdare Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal dün Cumhuriyet Halk Partisi Vilâyet idare heyeti reisi Reşad Mimaroğlunu ziyaret etmiştir.

Şehrin içinden

Manasız bir şikâyet: francala bulamıyoruz

Ekmeğin kıymetini bilelim ve Allaha dua edelim ki onu bize aratmasın!

Yazan: **Salâhaddin Güngör**

Geçen akşam tanıdıklardan birine davetli idim. Evin küçük kızı, önüne doğranan esmer ekmeğe isteksiz isteksiz bakarak sordu:

— Bugün francala almadınız mı?

Canımın sıkıldığını gizleyemedim:

— Hastamısın ki francala arıyorsun kızım?

— Hayır... Ama, şey..

Babası, bu bahis üzerinde münakaşa kabul etmiyeceğini sert bir bakışla teyid ederek yediğimiz ekmeğin dünyanın en doyurucu gıdası olduğunu hatırlattıktan sonra bana döndü:

— Ne dersiniz?.. Yaptığı şey, çocukluk değil mi?.

Başımı salladım:

— Bence çocukluk değil... Sadece cahillik... Çünkü, biz onun yaşında iken yediğimiz ekmeğe saygı göstermesini bilirdik.

Ve anlatmağa başladım:

— Bir zamanlar, ekmeğin aramızdaki mevkii, din kitabları derecesinde idi. Yere bir lokması düşse, hemen eğilip alır, hattâ öper, başımıza koyardık. Ödenmesine imkân olmıyan iki hak vardı: Ekmek ve tuz hakkı! yediği ekmeğe hiyanet edenleri aslâ affetmezdik. Başlıca gayemiz, eli ekmek tuttuğunu görmekti. Bir atalar sözüne göre ekmeği iyi pişirmesi için, ekmekçiye sırasında bir ekmek de üste verirdik. Fırından bozuk çıkmış ekmeklere bile hor gözle bakılamazdı. O, bizim velinimetimizdi. Diğer mukaddes şeyler gibi, ekmeğe de dil uzatılamazdı. En büyük yeminlerimiz ekmek üzerine idi:

— Şu ekmek gözüme dursun, eğer yalan söylüyorsam..

— Ekmek çarpsın ki....

—Sofranızda yediğim bir lokma ekmeğin hayrını görmiyeyim!

Çocukların büyüyüp insanlar arasına karışabilmeleri için, bir tek ölçü bilirdik: Ekmek...

— Oğlum... Dur bakalım... Sen ağabeyinin yaşına gelinciye kadar daha kaç fırın ekmek istersin!..

Softaların bir adı da somon düşmanı değil miydi?

Birisi, ekmek hakkında, ileri geri söylenecek olsa, hemen kaşlar çatılırdı:

— Sus, günaha girme!

Ve derhal ilâve edilirdi:

— Allah taşta bitirsin!

İlk zamanlarda bu sözün ne manaya geldiğini pek anlamazdık. Araya Harbi Umumî girip de ekmek darlığı baş gösterince, dağı, taşı buğday tarlası haline getirmemiş olmamızın pişmanlığını içimizde bütün acılığile duymuştuk. Allah taşta bitirsin!..

Bu temenniyi tekrarlamağa artık hacet yok. Çünkü ekmek işini, millî meselelerimizin en başına geçirdik. Mısır koçanı, saman çöpü, Kâhtane çamuru geveledeğimiz günlerin hortlamasına meydan vermiyeceğiz.

Cennetten Âdem babamızın kovulmasına sebeb olan buğday, bugün ezelî nifakçılığını yeniden ele almıştır. Âdem oğulları, bir lokma ekmek için boğuşuyor ve birbirlerinin kanına ekmek doğruyorlar.

Dava, dünkü davanın ayni: Biri yiyor, öteki bakıyor, kıyamet ondan kopuyor.

Biraz evvel küçük bayanın sofrada elile ittiği ekmeği geçen Büyük Harbde bulsak, gözümüze sürme diye çekecektik.

Ben, kendi payıma, karasabanımızın bu millî mahsulünü, kendi soframızda kendi elimizle kırabilmenin zevkini, has francalanın tadından daha üstün buluyorum. Sanki niçin ekmek değil de mutlaka francala?

Ve bu semt semt yükselen şikâyetler nedir?..

— Francala bulamıyoruz.. Francala bulamıyoruz!.

Mis gibi buğday ekmeğine karşı acıklı bir küfranınimet! İçine bir miktar çavdar karıştıktan sonra, sanki lezzeti mi eksildi, yoksa gıdası mı azaldı?. Hiç biri değil. Bilâkis, meşhur mesel bir kere daha sabit oldu: Beyaz francalanın adı vardı, esmer ekmeğin tadı var!»

Bir ahpab evinde geçen muhavereyi yazıma mevzu olarak seçtiğim için bana sitem etmeyiniz.

Francala hasretini bu ara, pek çok aklı başında kimselerden de dinliyorum. Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı sayılan bir diyarda, vatandaştan, baş azığımız ekmeğe karşı daha yakın bir alâka ve benimseyiş beklemek hakkımız dır. Dua edelim ki Allah onu bize aratmasın!

Salâhaddin GÜNGÖR

Şehir ve Memleket Haberleri

Şehir Meclisinin dünkü içtimaı

Mülhak masraf bütçelerinin müzakerelerine başlandı

İstanbul Şehir Meclisi dün Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarın başkanlığında toplanmıştır. Ayar memurları maaşlarının ücrete tahvili hakkındaki teklif bütçe encümenine, Üsküdar meydanı imar plânının tetkik ve tasdikı hakkındaki teklif muhtelit encümene havale edilmiş, yeni tesis olunacak 1100 aded tenviratı umumiye lâmbası için 165,000 liranın sarf ve sureti tesviyesi hakkında bütçe encümeni mazbatası kabul olunmuştur.

Beyoğlu Kaymakamlığı yanından Tünele çıkan vesaiti nakliyenin takib etmekte olduğu yolun tevsii uygun görüldüğüne dair nafia encümeni mazbatası kabul edildikten sonra zabıtai belediye nizamnamesinin infilâklı mevaddın muhafazasına aid depolara temas eden maddeleri de okunarak tasdik olunmuş ve 1941 yılı belediye ve müşterek masraf bütçelerile mülhak bütçeler hakkında bütçe encümeninin mazbatasının müzakeresine geçilmiştir.

İktısad işleri masrafı 108,861, evlenme işleri Hukuk işleri müdürlüğünden makam emrine alınarak 14,640, sıhhat işleri masrafı 1,054,169, veteriner işleri 26,290, fen işleri 661,920, imar müdürlüğü 106,800, itfaiye müdürünün maaşı 70 den 80 liraya çıkarılarak masraf 359,328, istimlâk müdürlüğü 22,700, bahçeler müdürlüğü 154,340, mezarlıklar 36,500, temizlik işleri masrafı 535,780 lira olmak üzere kabul edilmiştir.

Bunlardan başka tarihî eserleri koruma cemiyetine 500, Topkapı Fukaraperver cemiyetine 1000, belediye memurları cenaze masrafına 1000, faydalı olduğu anlaşılan esnaf hastanesine 7500, İstanbul barosuna 2000, belediye memurları kooperatifi lokantasına 2000 lira yardım edilmesi muvafık görülmüştür.

Şimdiye kadar yardım listesinde Haliç vapurlarına da yardım edilmekte idi. Bu idarenin Münakale Vekâletine devri takarrür ettiğinden bu zam kaldırılmıştır.

Müşterek tekaüd sandığı ihtiyat tahsisat ve tekaüd ikramiyesi 177,000 liradır.

Galata kulesindeki zeval vaktini gösteren tesisat için 2560 lira bütçeye konmuştur.

Tenviratı umumiye için bütçeye 295,001 lira tahsisat konmuştur. Turizm işleri istatistik ve neşriyat müdürlüğünden alınarak yazı işleri müdürlüğüne bağlanmıştır.

Hukuk işleri kadrosu 55,221, teftiş heyeti kadrosu 36,600, hesab işleri 643,380 liradır. Levazım müdürlüğü hesab işleri müdürlüğüne raptedilmiştir.

Fevkalâde bütçe: Vilâyet ve Belediye fevkalâde kısmı 2,843,064 lira olmak üzere tasvib edilmiştir.

Beden Terbiyesi tahsisatı olarak bütçeye 236,365 lira konmuştur.

Bütçe kararnamesine göre vilâyet bütçesi 6,965,928 lira olmak üzere ceman 12,643,836 liradır.

Yol mükellefiyeti yeni bütçeye göre 6 lira olarak tespit edilmiştir. Haziran ve birinciteşrinde iki taksitle tahsil edilecektir. Bedenî yol mükellefiyeti 8 gündür.

Bina vergisi taksitleri temmuz, eylûl, ikinciteşrin, ikincikânun aylarında olmak üzere dört taksitte, arazi vergisi ağustos ve birinciteşrin aylarında olmak üzere iki taksitte alınacaktır.

Yeni bütçeye İstanbul - İzmit yolunun ikmali inşası için 280,000 lira konmuştur. Haydarpaşa garında Üsküdar, Kadıköy arasında demiryolundaki geçid mahallindeki köprünün inşası için bütçeye 50,000 lira konmuştur.

Meclis mülhak bütçeleri pazartesi günü müzakere etmek üzere içtimaa nihayet vermiştir.

Garib bir içtima!

Yazma ve Dokuma Kooperatifi içtimaı toplanacaktı, toplanamadı, toplandı ve gene toplanamayarak dağıldı

Yazma ve dokuma kooperatifinin dün yapılması icab eden senelik heyeti umumiyesi bir çok gürültülere sebeb olmuş, neticede toplantı da yapılamamıştır.

Dünkü toplantının evvelâ Esnaf cemiyetleri merkezinde saat 10 da yapılması mukarrerdi. Fakat içtima, dünkü gazetelerde neşredilen bir ilânla saat 14 e bırakılmış ve Ticaret Odası salonu içtima yeri olarak gösterilmişti. Bununla beraber Ticaret Vekâleti komiseri bu değişmeden haberdar olmadığından sabahleyin yapılması lâzım gelen içtimaa gitmiş, fakat kimseyi bulamamıştır.

Öğleden sonra Ticaret Odasında üç yüz kadar dokumacı toplanmış, fakat evvelce istifa eden idare heyetinin yerine faaliyette bulunan komite azasının gelmediği görülmüştür. Bunun üzerine komiser davet olunmuş, o da Ticaret Vekâletinden direktif almadığından içtimaa gelemiyeceğini bildirmiştir. Bu esnada birer heyet Valiyi ve Ticaret müdürünü ziyaret ederek içtimaın açılmasını istemiş, Ticaret müdürü telefonla Ticaret Vekâletine vaziyeti bildirmiş ve Vekâlet içtimaa müsaade etmiştir. Fakat muvakkat idare heyeti azaları içtimaa gelmemekte ısrar ettiğinden toplantı bir türlü kanunî mahiyet iktisab edememiş ve Vekâlet komisyonu içtimaa müsaade etmemiştir.

Bundan sonra içtimaa gelenler aralarında bir zabıt tutarak Ticaret müdürlüğünden idare komitesinin yaptığı hareketten ve dokumacıları işlerinden ederek zarara sokmasından dolayı mahkemeye verilmesini ve fevkalâde bir toplantıya müsaade edilmesini istemişlerdir.

Halk Bankası müdürü şehrimizde

Banka bilhassa pamuk ipliği tevziatile meşgul oluyor

Halk Bankası umum müdürü Ata Evcim, Ankaradan şehrimize gelmiştir. Banka meclisi idare azalarından bazıları da umum müdürle beraber gelmişlerdir.

Halk Bankası umum müdürü ve idare meclisi azaları burada bilhassa üzerinde ehemmiyetle durulan pamuk ipliği tevziat işile meşgul olmaktadır.

Halk Bankası şimdilik yalnız İstanbul ve Denizli mıntakasında el dokuma tezgâhı olanlara pamuk ipliği tevziatı yapmaktadır. Fakat hazırlanan esaslara göre el tezgâhları olan yerlerde bu vazifeyi kâmilen Halk Bankasının şubeleri mahiyetinde olan sandıklar üzerine alacaktır. Sandık bulunmıyan mahallerde ise ajanlıklar kurulacaktır. Bu ajanlıkların teşekkülü için bir proje hazırlanmıştır. Ticaret ve iplik tevziatile alâkadar bulunan İktısad Vekâletine bu proje verilmiştir.

Dün kendisile görüşen bir muharririmize Halk Bankası umum müdürü Ata Evcim bu hususta demiştir ki:

«— Şimdilik Halk sandıkları vasıtasile muayyen mıntakalarda iplik tevziatını yapıyoruz. Diğer yerlerde tevziat Ziraat Bankası şubeleri vasıtasile yapılmaktadır. Ziraat Bankası şubeleri olup da ehemmiyeti bulunan ve bu bankanın şubeleri olmıyan yerlerde ajanlıklar tesisi işi hakkında İktısad Vekâletinin kararını bekliyoruz. Biz bu hususta hazırız.»

Üsküdarın imar plânı

Nafıa Vekâletinin tasdikını müteakıb hemen tatbika başlanıyor

Şehircilik mütehassısı Prostun hazırladığı plâna tevfikan Üsküdar meydanının imar plânı Nafıa Vekâletince tasdik edilir edilmez tatbikına geçilecektir. Mütehassıs meydanın Boğaz istikametindeki kısmında bir otomobil parkile bir de büyük park vucüde getirmekte Üsküdardaki büyük üç camiin arası açılarak iskeleden görülebilecek bir hale sokulmaktadır. Mütehassıs araba vapur iskelesini Şemsipaşa istikametine nakletmektedir. Üsküdar iskelesi yanındaki sahil doldurulmıyacak eski girinti ve çıkıntıları muhafaza edilecek bu girintilerde kayıklara mahsus ufak limanlar vücude getirilecektir. Yalnız bu sahile ayni şekli muhafaza etmek üzere rıhtımlar inşa edilecektir.

Belediye, plânın tasdikını müteakıb tatbik edecek ise de şimdiden buradaki burdurları ve kaldırımları yaptırmağa karar vermiş ve 11,000 lira bedeli keşifle burasını arttırmaya koymuştur.

İKTISAD

Almanyaya yapılacak ihracat

Almanyaya yapılacak ihracattan, ithalât birliklerini alâkadar etmiyen maddelerin, tevziatı için Mıntaka Ticaret müdürlüğünde toplantılar yapılmaktadır. Dün ilk olarak deri ihracatçıları toplanmıştır. Toplantıda Almanyaya ihrac olunacak derilerin tevziatı yapılmıştır. Bugün de barsak ihracat tacirleri Mıntaka Ticaret müdürlüğünde toplanacaklardır.

Almanyaya yapılacak ihracat için bütün ihracat maddelerile alâkadar ihracatçılar böylece grup grup toplanarak aralarında ihrac olunacak miktarları tevzi edecek lerdir. Bu ihracatın tutarı 2 milyon liraya baliğ olmaktadır.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizde 257,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Fransaya iç fındık ve Filistine lâkerda gönderilmiştir.

Mensucat sanayiinde gece işleri

Koordinasyon heyeti, mensucat sanayiinde geceleri dahi kadın ve 12 yaşından büyük kız ve erkek çocukların çalıştırılmalarına müsaade etmiştir.

12 yaşından büyük erkek çocuklar maden işlerinde çalışabilecektir. Gece işleri hiç bir vakit sekiz saati geçmiyecek, fakat gündüz işleri fazla yevmiye verilmek suretile 11 saate kadar uzatılabilecektir.

Kahve tevziatı

Fiat Murakabe bürosu kahve tevziatını da kontrola başlamıştır. Buna sebeb, kahve alanlardan bazılarının bunu suiistimal ettiklerinin duyulmasıdır.

MAARİFTE

Başmuallimlerin toplantısı

İlk mekteb başmuallimleri dün öğleden sonra, Eminönü Halkevinde Maarif müdürü Tevfik Kutun başkanlığında aylık toplantılarını yapmışlardır. Toplantıda, çarşamba günleri öğleden sonraları mekteblerde yapılacak serbest çalışmalar hakkında Vekâletin gönderdiği tamim okunmuş ve bu çalışmaların şekli etrafında müzakerelerde bulunulmuştur.

Badema, hiç bir ilk mekteb çarşamba günü öğleden sonra tatil yapmıyacaktır.

ŞEHİR İŞLERİ

Yaza hazırlık

Belediye İktısad müdürlüğü yazlık eğlence yerlerinin tarifelerinin erkence yapılmasını, bu tarifelerin evvelâ mahallî kaymakamlar tarafından muvafık görüldükten sonra, bilâhare Belediye makamına tasdik ettirilmesini alâkadarlara bildirmiştir.

94 mü, 96 mı?

Belediye bir çuval undan 96 ekmek elde etmek hususundaki tecrübesine ısrarla devam etmektedir. Fırıncılar ancak 94 ekmek imal edilebileceği kanaatindedirler. Bu defa tecrübe yapılacak fırınlarda, o fırınların hamurkârları çalıştırılmayıp haricden hamurkâr celbedilecektir. 96 ekmek elde etmek tecrübesi müspet netice verirse, ekmek fiatlarında bir miktar daha tenzilât yapmak imkân dahiline girecektir.

Küçük hikâye

Sonsuz aşk!

— Bir haftadır sizi arayordum! - diye bildim - Sizin için, çılgına dönmüş haldeyim. Ama, insana; saadet gelince, yalnız gelmezmiş! Biraz evvel, radyodan, biletime elli bin lira vurduğunu öğrendim. Ancak; bu, size yeniden rastlamak kadar beni sevindirmedi.

Beni dinlemiyor görünerek, önünde durduğu vitrinlerdeki kadın eşyalarını seyrediyordu. Ama, sözlerimi sükûnetle dinlemişti. Yalnız, ilk karşılaşmamızda olduğu gibi görünmüyordu. Belki tanıyamamıştı. Hem nereden tanıyacaktı? Aramızda, hiç bir münasebet teessüs etmemişti ki. İhtimal, ümid verici hareketine, sonradan pişman olduğu için de, o gün otomobile binip kaçar gibi gitmişti. Bu sefer öyle yapmadı. Fakat, kaşlarını öyle bir çattı ki, arkasından bir adım atmağa bile cesaret bulamadım.

— Elbet, gene bir gün yoluma çıkar!

Diyerek onu takibden vazgeçtim. Bir an evvel servetime kavuşmak ihtirasile bayiin yolunu tuttum.

Bayiden paraları almış, evimi değiştirmiştim. Yalnız evimi değil, her şeyimi! Ama, o kadına karşı duyduğum hisler değişmiyordu. Hattâ; etrafımı birbirinden güzel bir sürü kadının sarmasına bile hiç ehemmiyet vermiyordum. Hep onu düşünüyor, onu arayordum.

Bir gün, Büyükadada bir gazinoya girdim. Bir sandalye çekip oturdum. Saat dört vardı. Vakit erken olduğu için de gazinoda kimseler yoktu. Bir aralık, bir kadın, nazarı dikkatimi çekti. Okuduğu kitab yüzünü iyice gizlediği için kim olduğu görülmüyordu. İçimde yükselen arzulara mukavemet edemedim ve ayağa kalktım. Yavaş yavaş o kadının bulunduğu tarafa yürümeğe başladım. Hayret! O idi! Yanına sokuldum. Derin nezaketle onu selâmladım:

— Ohh!.. Ne kadar bahtiyarım. Sizi, bir gün gene göreceğimden emindim.

Diye mırıldandım. O, cevab vermedi. Başını bile kitabdan kaldırmadı. Kendi kendime:

— Her halde duymadı, - diye düşündüm - Belki çok dalmıştır. Yahud da kendini pahalıya satmak istiyor.

Neden sonra, bir şeyin farkına varmış gibi doğruldu. Gözü, gözüme ilişti. Hafif bir tebessüm etti. Bundan cesaret alarak:

— Yanınızda oturmama müsaade edersiniz sanırım!

Dedim. Fakat, yüzünde ayni tebessüm olduğu halde, hiç cevab vermedi. Tekrar kitaba eğildi, okumasına devam etti. Ne olursa olsun, diyerek bir sandalye çektim ve oturdum. Ona, kalbimi açacaktım. Okumakta olmasına aldırmıyarak:

— Aylardanberi sizi arayordum. Çünkü, sizi çılgınca seviyorum.

Dedim ve sözlerime devam edecektim. Bu sırada, yanımda bir karaltı belirdi ve durdu. Başımı çevirdim, yaşlı bir kadın, tepemde duruyordu. Kaşlarını çatarak:

— Ne istiyorsunuz?

Diye sordu. Fakat; hiddetli yüzü, birdenbire değişti. Onda husule gelen bu tahavvül, beni, kendimi kontrol etmeğe sevketti. Hakikaten şefkat duyulacak bir vaziyette olduğumu anladım. O, her şeyi anlamış bir tavırla:

— Bayan, kızımdır, - dedi - Ona lâf anlatacağım diye boşuna çenenizi yormayınız.

Şaşkın şaşkın ihtiyar kadının yüzüne baktım!

— Neden?

Dedim. O gülümseyerek:

— Çünkü kızım hem dilsiz, hem de sağırdır, dedi.

Düşündüm, sevilen elbette güzeldir. Fakat, ne olursa olsun, bir heykele ebediyen bağlı kalmak mümkün değil.. di. Bir şey söylemeden yanlarından uzaklaştım.

Seyfeddin Orhan

HEM NAL[I] MIH[I]

Bozgunculu[k] mücadele

Nazik ânlar geçirdi[ği]... he yoktur. Belki de ... zik ve daha buhr... göreceğiz. Bütün barışsever... men belki de tecavüze uğra... betmek ıstırarında kalacağı... ihtimal için, daha iyi hazırl... ha esaslı teşkilâtlanmak ve... Öyle ki bir gün, sulhtan ha... mecburiyetinde kalırsak çok... yalım.

Yazımın başlangıcını oku... kın, sabaha akşama harbe g... fikirlerinizi hazırlayorum, ... beyhude üzülmüş olursunuz. ... le bir şey yoktur. Yalnız, ... karşı hazır bulunmakla m... onun için söylüyorum.

Harbe karşı hazırlanmalar... şiddir ve yalnız askerî tedbi... hasır değildir; millî hayatın... sında tedbir almak lâzımdır... günkü Ulus'ta Falih Rıfkı... «Millî hazırlanma devresind... rimiz» başlıklı yazısında ... rinde tasarrufa riayet ve ... dımanlarına karşı aile sipe... ması lüzumundan bahsett... şöyle diyor:

«Millî hazırlanma devri... temasta bulunan herkese d... vazifesi, hükûmetin siyase... dunun müdafaasına aid her... telkinleri susturmak, mane... nu tertiblerine karşı daimî... vemet ruhu uyandırmaktır.

Karışık unsurlar bulun... ket kısımlarında böyle ... küçük işaretlerini bile gö...

Fakat karışık ve şüphe... olmıyan İstanbulda şayia... ve dedikodular sokak kald... layor. İki parola, bütün bu... hâkim olmalıdır: Millî poli... bir zaman şaşmıyacağız; ... hazırlıklarımız bu politika... mes'uliyetlerini ferah fer... kâfidir.»

Muharririn maksadını «B... la mücadele edelim» cü... edebiliriz. Biz, merdce har... mış bir millet olduğumuz ... harbin kahpe tekniğine ka... dan kopan bir iğrenme ve ... gusile az çok bigâneyiz. H... niğin iblise rahmet oku... inceliklerini iyice bilmek ... tedbirler almak mecburiy... dern harb tekniği, hücum... karrer memleket ve millet... neviyatını sıfıra indirecek ... luk taarruzunu emreder. ... aldıkları emirler ve direkti... hainler idare eder. Bu ... bir yıldırım harbi şeklinde... şiddetile yapılmaz; bilâkis... tan» dediğimiz neviden ... ce ince yağan bir yağmur... tirmeden sinsi sinsi yap... yağmur nasıl ehemmiyet ... farkına varmadan sırsıklam... bozgunculuk harbi de, öyle... vaş nüfuz eder ve korku... manla ve iş işten geçtik... terir; ondan sonra sağan...

Bozgunculukla mücadele... lapları, gözlerini dört aç... çük hareketi, dedikodu... kelimeyi dahi ehemmiye... mek mecburiyetindedirler... maneviyatını bozmağa ç... tana pabuclarını ters giy... talıkla her şeyden, her ... hâdiseden istifade eder... damlaya göl olur; göl old... olur. Bu itibarla damla... vakit bırakmadan damla... gerektir.

Sinirlerimizi, maneviya... mızı, millî birliğimizi bo... bozgunculuğa karşı dikka...

Güzel bir ha[reket]

Yünlü kumaşçı[lar] ... fe kurbanı po[lis]... zin ailelerine hediye ediyo[r]

Şehrimizin hamiyet sa... maşçıları dün Salih Keç... sında içtima etmişler ve ... disesinde şehid olan vazife... lislerimizin ailelerine hediye... re kendi aralarında 600 li... lardır. Tacirlerimiz, bu te... tevdiini rica etmek üzere ... niyet müdürlüğüne müra... lerdir.

Bir hırsız mahkû[m]

Tahtakalede Balkapa... da şekerci Sokratın d... bir kutu bisküvit aşıran... ken yakalanmıştır. Meş... nununa göre Sultanah... sulh ceza mahkemesi... hapse mahkûm etmiş ve ... tevkif müzekkeresi kes...

Yerli nişad[ır]

Bir müteşebbis Karab... sı mamulâtından sulfat ... dan yaptığı yerli nişadır ... lerini Fiat Murakabe bür... tirmiştir. Bu hususta t... pılmaktadır.

CUMHURİ[YET]

Nüshası 5 kuru[ş]

Abone şeraiti

	Türkiye için
Senelik	1400
Altı aylık	750
Üç aylık	400
Bir aylık	150

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak neşredilsin edilmesin iade ... ziyaından mes'uliyet kabul ...

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Hava harbi

İngiltere ile Almanya arasında hava harbinin şiddetlenmiş olduğu bu sırada İngiliz Hava Nazırı Sir Archibold Sinclair Avam Kamarasında İngiliz hava kuvvetinin vaziyeti ve istikbali hakkında söylediği sözlerle İngiliz efkârı umumiyesini imkân nispetinde aydınlatmıştır. Harbin devam etmekte olması, İngiliz nazırının hava silâhına ait son derece ketum davranmasını icab ettiriyordu. O da bu icaba riayet ederek söylemiş olmakla beraber alenen söylenebilecek bir çok sözler bulmuş ve bu sözler İngiliz halkını bir hayli tatmin etmiştir.

İngiliz nazırının verdiği malûmattan anlaşılan ilk nokta, İngiliz hava kuvvetinin yepyeni ve eskilerinden daha süratli, daha yüksek uçuşlu, teknik bakımdan düşman tayyarelerinden çok üstün tayyarelerle takviye edilmiş olduğudur. Bu sayede İngiliz hava kuvveti yükselmiş ve büyüdüğü nispette taarruz kabiliyeti de artmıştır. Düşman hedefleri daha sık ve daha tesirli bir tarzda bombardıman edilmekte ve taarruz kabiliyeti de günden güne yükselmektedir. Bunun manası hasmın, İngiliz kuvvetinin arttığını her gün daha fazla ve derinden hissetmesidir.

Fakat kazanılan muvaffakiyet bundan ibaret değildir. Müdafaa bakımından da müteaddid muvaffakiyetler kazanılmış, hava taarruzlarına karşı gelmenin yeni usullerinden istifade edilmiş ve bunların da tatbik sahasına konarak tesirini göstermiştir. Diğer taraftan, Amerikadan da çok kıymetli ve çok kuvvetli tayyareler gelmekte ve bunlardan hem taarruzî, hem tedafüî sahalarda büyük istifadeler temin olunmaktadır.

Fakat İngiliz Hava Nazırının bu yollu beyanatı İngilterenin hava silâhı bakımından Almanyaya tefevvuk ettiğini iddia etmemektedir. Sayı bakımından kıymet henüz Almanyadadır. Fakat İngiliz tayyareleri de gerek teknik, gerek kalite bakımından faik olduğunu göstermekte ve sayı faikiyetine doğru en kesin adımlar mütemadiyen atılmaktadır. Onun için umumi faikiyetin kazanılacağı gün de uzak değildir. Mutlak olan nokta İngilterenin geçen seneye nispetle kat kat kuvvetli olduğu ve hava kuvvetinin en muvaffakiyetli ilerleme halinde gittikçe arttığıdır. Bu sayede İngiltere, hasmın en şiddetli hamlelerine önümüzdeki günlerin büyük sıkıntılarına mukavemet edecektir.

İngiltere Hava Nazırının, gerek bu günkü vaziyet, gerek yakın istikbal hakkında söylediği bu sözler, harbi kısa zamanda ve sür'atle bitirmek için vuku bulmakta olan ve bundan böyle şiddetini arttıracağı anlaşılan teşebbüslerin bir netice vermekten uzak kalacağını göstermektedir.

İngiliz efkârı umumiyesinin ve harb ile alâkadar olan bütün milletlerin de bu sırada anlamak istedikleri nokta bu idi.

Harbi Uzakşarka yaymak teşebbüsü:

İngilterenin Amerikan yardımile, silâh üstünlüğünü tesis ederek harbe yeni bir istikamet vermek için uğraştığı sırada Mihver devletleri de İngiltere ile Amerikan kuvvetlerini Uzakşarkta meşgul etmek için Japonyayı harbe sürüklemeğe ehemmiyet veriyorlar.

Anlaşılan Japonya mihvere bu yolda yardım etmek için Sovyet Birliğile arasının düzeltilmesini şart koşmuş olduğundan mihver de bu mesele ile meşgul olmuş ve icab eden teşebbüslerde bulunmuştur. Onun için Sovyet Birliği ile Japonya arasında bir ademi tecavüz paktı imzası ihtimalinden sık sık bahsolunmaktadır. Hattâ teeyyüd etmiyen bir takım haberlere göre bu mesele, bir müddettenberi Japonyada tetkik olunmakta ve böyle bir anlaşmaya varmak için zemin hazırlanmaktadır.

Sovyet Birliği ile Japonya arasında yapılacak bir anlaşmanın esası, Japonyanın Çini tecrid ederek kat'i bir mağlubiyete uğratmasını kolaylaştırmak olacaktır. Çünkü anlaşılan Japonya, Çin mukavemetini tamamile bertaraf etmeden yeni bir harbe girmek fikrinde değildir. Çin harbinin nispeten kolaylıkla bitirilmesini temin edecek en mühim âmil de, Çin milliyetçilerinin haricle alâkalarını kesmek ve haricten yardım görmelerine mani olmaktır. Bu yüzden Japonya, Sovyet Birliğile Çin milliyetçileri arasındaki münasebetleri kesmeğe ehemmiyet vermekte ve bu münasebetleri kesmeyi Japonya ile Sovyet Birliğinin anlaşması için en mühim esas saymaktadır.

Japonyanın bu işi başarmağa muvaffak olması, onun artık Uzakşarkta hiç bir devletle rekabet kabul etmez en büyük hâkimiyet ve kudrete sahib olması ve bu hâkimiyet ve kudret karşısında Uzakşarkla alâkadar olan bütün devletlerin âdeta kayıdsız ve şartsız bir surette boyun eğmeğe mecbur olmalarıdır.

Mihver devletleri Uzakşarkla, pek de alâkadar olmadıkları için Japonyanın orada ve bu tarzda hâkim olması onlarca mahzur olmazsa bu günkü harb zaruretleri bakımından, bir fedakârlık teşkil etmeyecektir. Fakat Sovyet Birliği, bir Uzakşark devletidir ve böyle olduğu için Uzakşarkın mukadderatile hayatî bir surette alâkadardır. Bu yüzden Sovyet Birliğinin bu teşebbüsleri nasıl telâkki ettiğini anlamak icab eder.

Bu nokta ise henüz anlaşılmamış bulunuyor.

Harbin Uzakşarka yayılıp yayılmaması bu teşebbüsün muvaffakiyet ve ademi muvaffakiyetile alâkadardır. Teşebbüs muvaffak olduğu takdirde Japonya Sovyet Birliğile anlaşmış olmanın mukabilinde harbi Uzakşarka yayarak onlara yardım etmesi beklenebilir. Aksi takdirde Japonyanın kendi işlerile meşgul olmakla iktifa etmesi daha muhtemeldir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Lisansa tâbi tutulan ihracat eşyası

Ankara 14 (Telefonla) — Yabancı ülkelere ihrac edilecek mahsul ve mamuller ihracatının lisansa tâbi tutulması hakkındaki kararnameye bağlı listeye aşağıdaki gümrük tarife pozisyonlarına dahil maddeler ilâve edildi:

127, 128 A, 129 - 136, 138, 192, 206, 242 B, 270 ve yüzde kırk advaborene dahil Türk halıları.

İşgal edilmiyen Fransayı iaşe için

İngiltere ve Amerika müştereken bir çare bulmağa çalışıyorlar

Vaşington 14 (a.a.) — Ofi: Sabık Havas — Amerikan radyosu bildiriyor:

«İyi haber alan mahfillere göre, Amerikan ve İngiliz hariciye nezaretleri yüksek memurları, halen İngiliz ablukasının, işgal altında bulunmıyan Fransanın iaşesini mümkün kılacak bir tarzda gevşetilmesi vasıtalarını müzakere etmektedir.

Umumiyetle sanıldığına göre, Fransız hükûmetinin aldığı hattı hareket karşısında İngiltere eğer aleyhte vaziyet alırsa bundan vahim neticeler çıkabilecektir.»

Fransız çocukları Amerika için tezahürat yaptılar

Marsilya 14 (a.a.) — Amerikan Kızılhaçının gönderdiği hamulenin Fransız makamatına teslim muamelesi münasebetile Amerika mümessillerine karşı büyük muhabbet tezahürleri olmuştur. Ellerinde Fransız ve Amerikan bayrakları taşıyan yüzlerce çocuk ve mektebli rıhtımlara toplanmış bulunuyordu. Bunlar Amerika mümessillerini hararetle alkışlamışlardır.

15 Holandalı

Alman askerî mahkemeleri tarafından kurşuna dizildi

Amsterdam 14 a.a.) — D.N.B. Holanda mıntakası askerî kumandanlığı bildiriyor:

Bozgunculuk, tethiş faaliyeti ve casus teşkilâtlarına mensub olma suçlarile La Haye'de mahkeme olunarak 13 martta idama mahkûm edilen 18 Holandalıdan 15 i kurşuna dizilmiştir. İdama mahkûm edilen diğer 3 Holandalının cezası, askerî kumandanlıkça müebbed kürek cezasına çevrilmiştir.

İngilterede sebze ziraati genişletiliyor

Londra 14 (a.a.) — İngiltereye 9 ton sebze tohumu gelmiştir. Bu tohumlar Amerikan çiftçilerinin İngiliz çiftçilerine hediye ettikleri 50 ton sebze tohumunun birinci partisini teşkil etmektedir. Bu tohumların sevki ilkbahar ekimine yetiştirilmek maksadile tacil edilmiştir.

Dünkü Mecliste

Ankara 14 (a.a.) — B. M. Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakib Fethi Okyarın Adliye Vekâletinden istifasına ve yerine Hasan Menemencioğlunun Adliye Vekâletine tayin edildiğine dair Ruyaseticumhur tezkeresi okunmuş, muvaffakiyet temennileri ve alkışlarla karşılanmıştır.

Ruznamede bulunan ve 13/4/36 tarihli haftalık karar cetvelindeki karara aid arzuhal encümeni mazbatasının okunmasından sonra Meclis çarşamba günü toplanmak üzere içtimaa son vermiştir.

Tunus Valiahdliği

Vichy 14 a.a.) — Stefani ajansından:

Tunustan bildirildiğine göre Mehmed Beşir Bey, Tunus beyliğinin Veliahdi olarak tanınmıştır.

Hasankalenin kurtuluş bayramı

Hasankale 14 (a.a.) — 13 mart gününün Hasankalenin kurtuluş günü olması münasebetile dün kazamız halkı bu mutlu günü coşkun tezahüratla kutlamışlardır.

Göbbels de bir nutuk söyledi

Viyana 14 (a.a.) — D.N.B. Anschluss'un üçüncü yıldönümü münasebetile Propaganda Nazırı doktor Göbbels dün yüz binlerce Viyanalının önünde bir nutuk söylemiştir.

Göbbels ezcümle demiştir ki:

«— Alman milletinin önünde tarihî ehemmiyeti haiz bir vazife vardır. Zafer bizim olacaktır. Zira biz en sıhhatte ve en kalabalık bir milletiz. Alman hava kuvvetleri şimdi son düşman olan İngiltereye karşı nihaî mücadeleye hazırlanmaktadır.»

Müteakıben Göbbels, şimdi barış meselelerinden bahsedilemiyeceğini, zira bütün gayretlerin harbe müteveccih olduğunu bildirmiştir.

Çinde çete muharebeleri

Peiping 14 (a.a.) — Şansi eyaletinin merkezi olan Taiynan'dan gelen yolculara göre 9/10 mart gecesinde şehrin dışında Çinli çeteler tarafından yapılan hücumlar neticesinde şiddetli musademeler olmuştur.

Hankeu demiryolu üzerinde ve Peiping'in 50 kilometre cenubunda bulunan Liuliho civarındaki tepelerde de muharebeler olduğu bildirilmektedir.

Japon Hariciye Nazırı Berlin yolunda

Matsuoka'nın Moskovayı ziyareti henüz mukarrer değil

Tokyo 14 (a.a.) — Japon Hariciye Nazırı Matsuoka, Koreye tayyare ile gidecek yerde, fena hava şartları dolayısile Tokyodan Şimoeseki limanına trenle hareket etmiştir. Şimoeseki'den bu akşam hareket edecektir.

Hariciye Nezareti sözcüsü demiştir ki: «— Moskova ziyareti hususunda kat'î bir şey takarrür etmiş değildir. Tokyodan hareketinden evvel, Matsuoka, böyle bir ziyaret hakkında bir şey söylememiştir.»

Moskovada ziyafetler

Moskova 14 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Japon büyük elçisi Tatekawa dün akşam Sovyet Hariciye Komiseri Molotof şerefine bir ziyafet vermiştir. Davetliler arasında Hariciye Komiser muavinleri Vişinski ve Losovski de bulunuyorlardı.

İkinci defa olarak Molotof Japon büyük elçiliğine misafir olarak gitmektedir. Moskovadaki siyasî mahfillerde bu hâdisenin Japon - Sovyet münasebetlerinin tedricen iyileşmekte olduğuna delâlet ettiği zannedilmektedir.

Matsuoka Papa ile görüşecekmiş

Roma 14 (a.a.) — Tokyoda çıkan Japon Times ile Japon Advertiser gazetelerinin yazdıklarına göre, hıristiyan dininde olan Japon Hariciye Nazırı Matsuoka'nın Romayı ziyareti esnasında Papa tarafından da kabul edilmesi muhtemeldir.

"Keşif Kıt'ası,,

İngilterede yeni bir harb teşekkülü kuruldu

Londra 14 (a.a.) — İngilterenin resmi gazetesi olan «London Gazette» ilk defa olarak «keşif kıt'ası» adını taşıyan yeni bir İngiliz teşekkülünden bahsetmektedir.

London Gazette, bu kıt'aya üsteğmen olarak tayin edilen 20 harbiye mezununun ismini neşretmiştir.

Bu yeni adın neye delâlet ettiği ve yeni teşekkülün vasıfları hakkında Harbiye Nazırına sorulan bir suale, nazır şu cevabı vermiştir:

«— Halen bu hususta hiç bir malûmat verilemez.»

Ankarada Kızılay balosu

Ankara 14 (Telefonla) — Ankara Kızılay balosu yarın akşam Ankara Palas salonlarında verilecektir. Baloya Hariciye Vekilimiz tarafından bütün kordiplomatik davet edilmiştir.

Trahom için yeni bir ilâc

Berlin 14 (a.a.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Askerî bir tıb mecmuası olan Deutscher Militaerazt'ın mart nüshasında birinci sınıf askerî doktorlardan profesör Hanke, trahomun tam tedavisi hakkında bir makale neşretmiştir. Bu netice başka hastalıkların da tedavisinde şifalı bir tarzda kullanılan Albucide istimalile elde edilmiştir.

Birbirine uygun çıkan bir çok tecrübelerden sonra yapılmış Albucide tedavisile üç haftada hastalığın kendine mahsus olan kabarcık tezahürlerinin tamamile zail olduğu ve rüyetin tamamile düzeldiği görülmüştür.

Madalya ile teltif edilen hamiyet sahibleri

Ankara 14 (a.a.) — Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezinden teblig edilmiştir:

Yurdun en mühim meselelerinden olan çocuk davasına mütevali ilgisile geçen yıl Çocuk Esirgeme tunç madalyasile taltif edilen Zonguldak tüccarlarından Mehmed Çelikel bu yıl da Zonguldak merkezimize 200 lira ve 40 takım şayak çocuk elbisesi teberru etmekle madalyasının gümüşe tebdiline ve Mersin Çocuk Esirgeme merkezine 200 lira teberru eden Akdeniz Türk Limi teberru eden Akdeniz Türk Limited şirketile gene Mersin merkezine 200 lira teberru eden Tarsus Çukurova bez fabrikasının tunç madalyalarile taltifi Çocuk Esirgeme genel merkezi idare heyetince karar altına alınmış ve madalyalarile genel merkezin teşekkürnamesi kendilerine gönderilmiştir.

Japonya, Avustralya ile iyi geçinmek arzusunda

Canberra 14 (a.a.) — Japonyanın Avustralya nezdindeki ilk mümessili Kavai, umumi vali Lord Gowri'ye itimadnamesini takdim etmiştir.

Umumî valiye hitaben söylediği nutukta Kavai şöyle demiştir:

«— Japonya, Avustralya ile olan münasebetlerini ıslah etmek arzusundadır ve bu hususta mümkün olan her şeyi yapacaktır.»

Lord Gowri de ayni şekilde cevab vermiştir.

FİKİRLER

Lüks ve moda

Yazan: **Profesör M. Şekib Tunc**

Bunlar ilk bakışta sırf zenginlerin yaptıkları bir nüfuz ve saltanat gösterişi gibi göründüğü için yapmacık şeyler zannolunur. Bir cemiyet hayatı içinde yaşayan insanlar da filhakika birçok hareketlerinde bu hayatın baskısı altında bulunduklarının farkında bile olmadıklarından yaptıkları şeylerin hep kendi zevk ve iradelerinden geldiğini sanırlar. Halbuki yerinde saymıyan cemiyetlerde zümreler arasındaki farklılaşmalar arttıkça kollektif ihtiyacların da arttığı ve ferdlerin zevk, arzu ve kaprislerde birbirinden bariz bir surette ayrıldıkları, sonra da herkesin birbirlerini taklid ettikleri görülür. İlk zamanlar, korunma, beslenme, barınma gibi en mübrem ihtiyaclara cevab veren sanayi, yavaş yavaş, geçici yahud sürekli, birçok arzuların tatmin edilmelerine davet edilerek artık sadece doğrudan doğruya elzem olan şeylere çalışmaz, lüks şeyler de yapmağa başlar. En iptidaî medeniyetlerde bile elbiselerin, silâh ve meskenlerin, hatta vücudlerin süslendikleri görülür. O halde ki bu lüzumsuz sanılan şeylere sahib olanların itibarları arttığı nispette lüksün halk nazarındaki kıymeti mukavemet edilemez bir kuvvet kazanır. Bunun için lükse aid olan bu kollektif arzuları «sun'î» addetmek doğru görünmüyor; hele bu lüks eşya estetik olursa -ki ekseriyetle böyledir- onlara olan temayül arzu hududunu da geçerek bir ihtiyac halini almaktadır. Çünkü çok zarif ve güzel yapılmış bir şey dururken bunun alelâdesini almak ancak bir zaruretle olabilir. Lüks ve süs ihtiyacının insanlığın daha ilk devirlerinden itibaren hissedilmesi onun aynı zamanda cinsî iştihayı uyandırmağa, kudret ve nüfuzu artırmağa yardım etmesindendir. Mabedlerin servet ve ihtişamı, şehirlerin azameti, güzel san'atların abideleri, bayram günlerinin şaşaası maşerî bir saadet gibi duyulmaktadır.

Kıymetli şeylere sahib olmak, mücevherler edinmek, büyük emek ve fedakârlıklarla kazanılacak şeylere sahib olmak daima hased, kıskanclık ve gıptayı uyandırmış olduğu için bunların taklidlerini olsun yıkım pahasına almak tehalükleri zaptedilemez maşerî bir salgın halinde berdevamdır. Zenginlikleri gösterişten ibaret kalmış kimselerde bazı lüks şeylerin bulunması bile bunlara bir itibar kazandırmaktadır. Bir altın köstek, kıymetli bir tabaka, pırlanta bir yüzük derhal gözleri kamaştırıyor.

Bu hal devam ettikçe zarurî ihtiyacların yanında lüks arzularının devam etmemesi mümkün değildir. «Moda» da kendini bilhassa lüks içinde gösterir. Hem de yalnız elbiselere münhasır kalmaz: Evler, apartımanlar, köşkler, semtler, oteller, kazinolar, eğlenceler, mesireler, kokular, konserler, kitablar, mecmualar bile moda olur. Bu alaca akıntıya kimi zarafet iptilâsile, kimi ayıblanmak korkusile, velhasıl hepsi de içtimaî bir sürüklenişle kapılmaktan kurtulamaz. Bazan başlangıcda aklı selime aykırı olan bu taklid seli, yukarıda moda olduklarını gösterdiğimiz şeylerin her hangi bir tarafında vâki olan hoş bir değişikliğin nazarları çekmesile olabildiği gibi çok kere sadece bir yenilik olmasından, tuhaflık ve acayibliğinden peyda olur.

Elbise modaları, ekseriya içtimaî tesir vasıtalarını pek iyi bilen terziler tarafından ortaya atılır: Monden denilen tabaka, meşhur tiyatro ve sinema artistleri ve hatta sırf bu iş için kullanılan güzel endamlı, zarif canlı mankenler bu vasıtaların başında gelir. Büyük caddelerdeki lüks mağazaların camekânları da bunlara inzımam edince hırslar büsbütün körüklenmiş olur. Moda gazeteleri, reklâmlar bunları takib eder. Tanınmış ailelerin bunlara rağbeti en müessir bir propaganda yerine geçer. Bunların gözünden düşmek korkusu o ailelerle irtibatı olan birçok aileleri de arkalarından sürükler. Aynı korku derece derece diğer tabakalara da sirayet eder. Bunun için modaya mukavemet etmek umumiyetle boşa çıkan bir gayret olmaktan öteye gidemiyor. Çünkü bütün arkadaşlar, dostlar, akrabalar da bu akıntının içinde olduğu gibi sanayi ve tekniğin her nev'i mukavemet edilmesi hemen hemen imkânsız olan bu adsız kuvvetin hizmetkârı olmuşlardır.

Modanın bu karakterinden başka bir de istikrarsızlığı vardır. Nasıl olmasın ki her moda bilhassa lüks şeylere aiddir, mantık dışındadır, bir nevi maşerî kaprislerden ve çok kere sun'î bir surette hazırlanmış propaganda ve reklâm hareketlerinden gelmekte ve başlıca saltanatını gösteriş seven kadınlarla kadınlaşmış erkeklerde, yahud sathî ruhlarda kurmuş bulunmaktadır. Bunun için kendini göstermek imkânı verecek bir yenilik fırsatı baş gösterince derhal değişmeğe mahkûmdur.

Elbise modaları mevsimlerle değişir; mobilya, ziynet eşyaları, mücevher, oyuncak, sayfiye ve seyahat modaları bunlardan biraz daha fazla devam eder. Fakat bunların sanayiinde göz alacak bir yenilik vücud bulunca yenilik meraklılarının hemen mağazalara hücum ettikleri görülür, sayfiyeler, oteller, bunlara göre yenileşir. Maşerî temayülün birçok şeyler hakkındaki bu istikrarsızlıkları sanayi erbabını daha cazib ve yeni şeyler, daha mahir ustalar aramağa, yeni ve orijinal san'atkârlar bulup bunların ibdalarından istifade etmeğe mütemadiyen teşvik eder. Bu suretle moda yenilikler vücude getiren sanayi erbabına tesir ettiği gibi bunlar da modanın isteklerine boyun eğmeğe mecbur olurlar.

Hiç şüphe yok ki modaya en çok kuvvet verenler millî mizacları yahud kazanılmış karakterleri itibarile istikrarsız olan millet ve muhitlerdir. Kozmopolit büyük şehirlerin en çok modaya meclûb olmaları bunu gösterir. Fakat buna mukabil modanın teknik vasıtaları mütemadi bir tekemmüle götürdüğü düşünülecek olursa bu şehirlerin hiç olmazsa modaya mağlûbiyetlerinden dolayı öğünmek teselli̇leri vardır.

Hulâsa, ferdin kütleye ve kütlenin ferde, alıcının yapıcıya, yaratıcının taklidcilere olan karşılıklı tesirini bundan daha iyi gösteren içtimaî bir tesanüd sahası pek çok değildir.

M. Şekib TUNC

İlk kafile

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

daki İngiliz levazım komisyonu azası olacaktır. Salter aynı zamanda deniz ticareti parlamento müsteşarlığını muhafaza edecektir. Bundan başka İngiliz hükûmetinin diğer bir mümessilinin de İngilterenin emrine verilecek gıda maddeleri meselesinde Amerika hükûmetile bir anlaşma yapmak üzere Amerikaya gönderilmesi lâzımdır.

İngiliz İaşe Nazırı Robert Brand'dan bu vazifeyi kabul etmesini ve mahdud miktarda zevattan mürekkeb bir komisyonun riyasetini deruhde eylemesini istemiştir. Brand da Aemrikadaki İngiliz levazım komisyonu azalığına tayin edilecektir.

Sir Arthur Salter bu gün Amerikaya hareektinden evvel Kral tarafından kabul edilmiş ve Meclisihâs azası sıfatile yemin etmiştir.»

7 milyon dolarlık tahsisat kabul ediliyor

Vaşington 14 (a.a.) — Mümessiller Meclisi reisi, gazetecilere verdiği beyanatta, iare ve icar kanunu mucibince 7 milyar dolar tahsisatı derpiş eden kanunun lâyihasının salı günü Meclise geleceğini bildirmiştir. Bu lâyihanın aynı gün kabul edilmesini temine çalışılacaktır.

İngiltere için 500 şilep yapılıyor

Nevyork 14 (a.a.) — New-York Journal of Commerce'in verdiği malûmata göre, Birleşik Amerika bahriye komisyonları tarafından tespit edilen yeni müstacel program İngiltereye mahsus olmak üzere 500 kargonun inşasını derpiş etmektedir.

Bir buçuk milyon tonluk gemi İngiltereye devredilecek

Vaşington 14 (a.a.) — Ticareti Bahriye komisyonu, Amerikalı armatörlere aid olarak yabancı bayraklar altında seyreden ticret gemilerini tespit eylemek niyetindedir. Bu vapurlar, müdafaaya yarayan levazımın naklinde kullanılacaktır.

Salâhiyettar mahfillerin tahminlerine göre, Amerikalı armatörlere aid 285 şilep, halen İngiliz, Fransız, Alman, İtalyan, Arjantin, Belçika, Küba, Danimarka, Macar, Holanda, Norveç, Panama ve Venezuella bayrakları altında seyretmektedir. Bunların mecmuu tonilâtosu 1,630,205 tir.

Bu vapurların bir kısmı, İngilterenin emrine verilecek ve geri kalan kısmı Amerika Birleşik Devletleri ticaret filosuna ilâve olunacaktır.

Amerikada işçi seferberliği

Vaşington 14 (a.a.) — Birleşik Amerika hükûmeti, silâh imalâtını tesri maksadile, bu günden itibaren harb malzemesi imalinde kullanılabilecek işçilerin kaydına başlamışıtır.

Şubat şarfında yapılan Amerikan tayyareleri

Vaşington 14 (a.a.) — Tayyare inşaatçıları odasından verilen malûmata göre Amerikan fabrikaları şubatta 972 tayyare imal etmişlerdir. Bunlardan 879 u İngiliz ve Amerikan hava kuvvetlerine teslim edilmiştir. Amerikan tayyare fabrikaları 1942 temmuzundan itibaren senede 32,000 tayyare imal edebileceklerdir.

Demokrasinin zaferi

(Başmakaleden devam)

zaman zaman ve yer yer aldığı şiddetli safhalara bakılarak iki tarafın asla barış kabul etmez kanlı bıçaklı düşmanlar olduklarına hükmolunabilir. Halbuki sadece bir fikri muzaffer kılmak için yapılan bu çarpışma sonunda efkârı umumiye hakem olarak kararını verince ihtilâf ortadan kalkıyor ve muzaffer olan fikir hemen herkesin malı oluyor. Dünün kavgacıları, artık üzerinde ekseriyet hasıl olan fikir etrafında toplanarak, sanki hiç bir şey olmamış gibi el ele, kol kola çalışmağa koyuluyorlar.

Son hâdisede bu halin hiç söz götürmez en parlak misalini görmekteyiz. Cumhur reisliği intihabından başlayan mücadele safha safha inkişaf ederek yardım lâyihasının kanuniyet kazanmasında neticelendi. Şimdi artık ihtilâf mevzuu kalmadı, yeni vaziyet bütün Amerkanın malı oldu çıktı. Bugün büyük cumhuriyet, dünkü muhaliflerin büyük ekseriyeti de beraber olduğu halde, baştan başa demokrasilere yardımın son sür'at ve son mükemmeliyetle yapılması heyecanı içinde çalkanıyor.

Her hangi bir mesele teşriî meclislerden geçerek kanuniyet şeklini aldıktan sonra umum için muta' olur. Bu umumî kaidenin Amerikada da bu suretle cari olduğunda ve olacağında şüphe yoktur. Fakat Amerikada olan şey bu prensipin tabiî tezahüründen ibaret değildir. Amerikada mücadele bittikten sonra herkes muzaffer olan fikri benimsemekte tereddüd etmiyor. İşte Avrupa parlmanterizminin daima gösteremediği bu fazilettir ki Amerikan demokrasisinin en mümtaz vasfını teşkil ediyor. Nitekim bu fazilet son hâdisede alelıtlâk demokrasinin bir zaferi gibi göründü ve hakikaten de öyledir: Evvelâ alelıtlâk demokrasinin zaferi, saniyen Amerikan demokrasisinin zaferi ve nihayet İngilterenin zaferi.

Harbin makûs tecellilerile Mihver blokuna karşı tekbaşına kalan İngiltere, Amerikan muzaheretine mazhar olmakla hakikaten paha biçilemiyecek kadar büyük bir kazanc elde etmiş oluyor. Yüz otuz milyon nüfuslu idealist ve kudretli bir memleket mücadelede demokrasinin zaferini hedef tutarak İngiltere yanında mevki almış bulunmaktadır.

Yardım lâyihası kanunî mahiyet alır almaz Amerikada harekete gelen faaliyetin büyüklüğü bizi tekrar bu mevzu üzerinde durmağa mecbur etti. Şimdi daha büyük bir kat'iyetle kani olmuş bulunuyoruz ki heyecanlı Amerikan alâkası bu yeni dünya mücadelesinin istikametini ve hatta mukadder akıbetini tayin etmiş gibidir. İngiliz İmparatorluğuna katılan bu yeni kudret bu harbin belki en müessir unsurunu teşkil etmek liyakatile ileriye atılmış ve bu mahiyetini daha ilk dakikalardan itibaren en ufak şüphe ve tereddüde mahal bırakmıyan çok şümullü bir azimle göstermeğe başlamıştır.

YUNUS NADİ

Bir İngiliz yardımcı gemisi battı

Londra 14 (a.a.) — Bahriye Nezaretinin tebliği:

Donanmanın yardımcı gemilerinden Manistee batmış, mürettebattan ölenlerin en yakın akrabaları haberdar edilmiştir.

Habeşistanda

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

şamı azptedilmiştir.

Trablusgarbın bombardımanı

Kahire 14 (a.a.) — Tebliğ:

Trablusgarb şehrinde bir deniz havuzile esas rıhtım şiddetli hücumlara maruz bırakılmıştır. Bombalar, rıhtım boyunca yere düşmüş, birçok yangın ve bir fener civarında müthiş bir infilâk vukua gelmiştir. Zlitene'de bir yol iltisak noktasile askerî binalar da bombardıman edilmiştir.

Eritre'de, demiryolları, köprüler, düşman kıt'aları ve top mevzileri bombalanmış ve mitralyöz ateşine tutulmuştur.

Habeşistanda, cenubî Afrika tayyareleri, ileri ahreketlerine devam eden kıtalarımıza muzaherete devam eylemişlerdir.

Tayyarelerimizin hepsi, bu harekâttan salimen dönmüştür.

Kahire 14 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhı tarafından dün akşam neşredilen fevkalâde tebliğ:

İngiliz bombardıman tayyarelerinden mürekkeb bir filo dün gece Rados adasındaki düşman tayyare meydanlarına şiddetli bir hücum yapmıştır. Maritza'da atılan bombaların hepsi meydanın uçuş pistleri ve hangarlar üzerine düşmüştür. Atılan yangın bombalarından müteaddid infilâklar vukubulmuştur. 30 kilometre kadar uzaktan görülebilen bir yangın da çıkmıştır.

Kalato ve Kattavya'da bütün bombalar tayyare meydanına düşmüştür.

Scarpanto'da müteaddid infilâklar vuku bulmuş, bir yangın çıkmıştır. Hedefler üzerinde kesif bir tayyare dafi ateşile karşılaşılmıştır.

Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüşlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 14 (a.a.) — Tebliğ:

Alman hava kuvvetlerine mensub tayyare filoları, 11/12 mart gecesinde Sirenaik'teki hava ve deniz üsleri üstünde uçmuşlardır .Uçan düşman tayyareleri, motörlü nakil vasıtaları ve muhtelif müdafaa tertibatı tahrib edilmiştir.

Düşman tayyareleri, Trablusgarb üzerine bir gece akını yapmışlardır. Cüz'î hasarat vardır.

Hava filolarımız Girid adasındaki hava ve deniz üslerini bombardıman etmişlerdir.

12/13 mart gecesinde İngiliz tayyareleri, bazı kasabaları, Rados adasında bir zaviyeyi bombardıman etmişler ve yerlilerden iki kişinin ölümüne, iki kişinin de yaralanmasına ve bazı binalar da hasara sebebiyet vermişlerdir.

Şarkî Afrikada düşmanın Keren mıntakasındaki bir hücumu defedilmiştir.

Yukarı Sudanda bombardıman tayyarelerimiz düşman kıtaatını ve motörlü nakil vasıtalarını bombardıman etmişlerdir.

Yeni Zelândanın İngiltereye askerî yardımı

Londra 14 (a.a.) — Yeni Zelânda Müdafaa Nazırı Jones, şu beyanatta bulunmuştur:

«— Harbin bidayetindenberi 500 pilot, 350 rasıd ve 58 mitralyözcü denizaşırı hizmet için Yeni Zelândadan hareket etmiştir. Bunların yekûnu 1430 subay ve yarsubaydır. 1935 tenberi hava talim merkezlerinin adedi ikiden 11 e iblâğ edilmiş ve bu suretle halen senede beş bin tayyareci yetiştirilmesine imkân hasıl olmuştur. Şimdiye kadar yetiştirilenlerle yetişmekte olanların adedi dokuz bindir.»

Hadiseler Arasında — FELEK

Üstüne mum dikilen karpuz

Dedem merhum Diyarbakırda alaybeyi iken gençliğini orada geçirmiş olan rahmetli babam naklederdi.

Diyarbakırın karpuzu meşhurdur. Hatte ikisi bir deve yükü olurmuş diye bir de söz vardır ki; tanesinin bazan 50 - 60 kilo çektiğini teyid eder. Bostan bu kadar büyük olunca artık tane ile satmak imkânı kalmaz, satış okka ile yapılırmış. Bunun için de karpuzcular ortasından böldükleri koca koca karpuzları sergilerine koyarlar, dilimle satarlarmış. Karpuz da insan gibidir. Hepsi kan kırmızı çıkmaz, arada hışırına da tesadüf edilir. İşte böyle kabak karpuzları sokağa atmak istemiyen manavlar, dükkânı aydınlatmak için onu bir nevi şamdan gibi kullanır ve üzerine mum dikerlermiş.

Babam ısrarla anlatırdı ki; şehrin dışından gelen köylüler, mutlaka bu üzerine mum dikilen hışır karpuzdan almak ister ve onun kabak olduğunu anlatarak daha olgun bir karpuz vermek isteyen karpuzcunun sözüne bir türlü inanmaz:

— Kabak olsa üzerine mum dikip aydınlatır mıydın! diyerek kabaktan vaz geçmezmiş.

İnsanlar ne kadar medenileşir ve ne derece inceleşirse inceleşsin, nihayet bu gösterişe kapılma zâfından kurtulamıyorlar. Size, dün karilerimizden birinin bana gönderdiği bir mektubu aşağıya naklederek bu iddiamı tevsik edeceğim:

«Daimî karilerinizdenim. Umumî menfaate hâdim yazılarınızı seve seve okuyorum.

Bilmem zülfiyâre dokunur mu? Tünelden bahsetmek isteyorum. Akşamüzeri tünelin vaziyetini hiç gördünüz mü? Gördünüzse tabiî nazarı dikkatinizi celbetmiştir. Tünel arabalarının ikinci mevkileri boş olduğu halde birinciler de iğne atılsa yere düşmiyecek haldedir. Buna sebeb aradım. Ya ahali züğürtledikçe kibarlaşıyor veyahud Belediye ticaret zihniyetile hareket ediyor; yani ikinciler dolmadan turnikeyi kapayor ki ahali bilmecbudiye birinciye hücum etsin!

Buna bir çare düşündüm. Bilmem muvafık mıdır? Arabaların oturma yerleri kaldırılsa, mevkiler de birleştirilip vasatî bir fiat konulsa daha çok insan nakli mümkün ve ahaliye kolaylık olur zannederim.

Münasib görürseniz Belediyenin nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim. Bilvesile...»

Eski okuyucularınızdan
H. Fehmi

Kariimizin bu mektubunda işaret ettiği halkın birinci mevkie rağbetine dair olan müşahedesi doğrudur ve bu hal Belediyenin ticaret fikrinden ileri gelmiş de değildir. Nitekim birinci ve ikinci mevki birlikte olan büyük tramvay arabalarında da ikinci mevkide rahatça yer bulunurken birinci mevki tıklım tıklım dolmaktadır.

Bu hal, yazımın başında yazdığım Diyarbakır köylüsünün altmış sene evvelki zihniyetidir ki; İstanbul kaldırımını çiğneyenler de de müşahede edilmektedir.

Göreneğe karşı zâf, birbirinin ayıblamasından çekinmek, kendini düşmüş gibi görmesinler endişesi ve nihayet birinci mevki vahimesinin gûya verdiği imtiyaz, tünel ve tramvay yolcularını bu harekete sevketmektedir. Buna frenkler ingilizce snob kelimesinden iştikak yaparak snobisme derler ki; güçlükle züppelik diye tercüme edebiliriz.

İşte bu gibi haller; ne kadar terakki etse gene insanların hilkatindeki gösteriş ve övünme zâfından kurtulamadığını gösterir. O kadar ki göz göre göre rahat ve huzurunu bu endişe uğruna feda ederek yanıbaşında ikincide yer varken, birinci mevkie daha fazla para verip cendere içinde sıkışmayı rahat yolculuğa tercih eder.

Yengece sormuşlar:

— Neden çarpık yürüyorsun?

— Serde kabadayılık var, demiş!

Biz bunu bizim yengeçlerin ağzından:

— Serde züppelik var! şekline sokabiliriz.

Bu babı bir kalemde ve bu şekilde kapadıktan sonra kariimizin tünel arabaları hakkındaki fikrine geçiyorum:

Ben tramvay arabalarında dahi mevki farkının kaldırılmasına taraftar olduğum için temadisi ancak bir buçuk dakika olan bir güzergâhta mevki aranmasında oldum olası bir mana bulamadığım gibi, bu kadar kısa bir mesafe için de (sakatlar müstesna) kimsenin oturacak bir yer aramasına lüzum hissedeceğini sanmamaktayım. O halde mevki farklarını ve oturak yerlerini kaldırıp tünelde de tek bilet usulünü tatbik etmek hiç de gayriamelî bir fikir teşkil etmez.

B. FELEK

Fethi Okyar İstanbula geliyor

Ankara 14 (Telefonla) — Sıhhî sebeblerden dolayı istifa etmiş olan Adliye Vekili Fethi Okyar, bu akşamki ekspres bağlanan hususî vagonla tedavi ve istirahat için İstanbula hareket etti. Fethi Okyarı Reisicumhur namına, Riyaseticumhur Başyaverı Celâl Üner, yeni Adliye Vekili ve diğer Vekil arkadaşları, Adliye Vekâleti erkânı, Hariciye Vekâleti erkânı, İngiliz sefareti ve diğer sefaretler mensubları ve bir çok meb'uslar garda uğurladılar.

Şahinşahın yıldönümü

Ankara 14 (Telefonla) — Dost ve müttefik İran Şahinşahının doğum yıldönümü münasebetile yarın saat 16 da İran sefaretinde bir kabul resmi yapılacak ve bir çay verilecektir.

***

İran Şahinşahı Alâ Hazreti Hümayun Rıza Pehlevinin doğumlarının senei devriyesi dolayısile bugün İstanbuldaki İran konsolosluğunda da resmi kabul yapılacaktır.

Tehlikelerin heyecan... Aşkın neş'e... Müziğin hayat verdiği büyük film

Bugün L Â L E sinemasında

HÜSAR AŞKI

Budapeşte'nin rüya dolu sahillerinde yaşanan en güzel aşk ve istırab romanı...

DİKKAT: İki harb Jurnalı birden:

1 — TÜRKÇE BRİTİŞ PARAMUNT JURNAL'da: Amerika pilotları İngilterede — Hava akınlarına karşı müdafaa — Paraşutçulara karşı hazırlık.

2 — RUMCA YUNAN JURNAL'da: Yunan - İtalyan topçu düellosu — Cephelere akın — Yunan Erkânı-harbiyesi iş başında.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matine.

BUGÜN

İPEK Sinemasında

Aşk — İhtiras ve Heyecanlı Sahnelerle Dolu
BÜYÜK BİR MACERA

SON GEÇİD

Büyük Fransız filmi

Baş rollerde: FERNAND GRAVEY - CORINNE LUCHAIRE

Ayrıca: En son gelen FOKS dünya havadisleri

Beşiktaş SUAD PARK Sineması

TYRONE POVER'in ikinci Şaheserini müjdeler:

BRODVAY GÜLU Tyrone Power alice Faye Al Jolson

İlâveten HACI RESUL Türkçe sözlü - şarkılı

Sevimli... Cerbezeli... Neş'eli bir çift...

MELVYN DOUGLAS
JOAN BLONDELL

Fransızca sözlü

GÜZEL KIZLAR PARİSE

Filmini yarattılar — BU SALI akşamı

SÜMER SİNEMASINDA

1940 Sinemacılık Enternasyonal kongresinde taç giymiş, muazzam, müstesna ve bütün dünyada takdirle seyredilen film

ANA ISTIRABI

Baş rollerde:

KATHE DORSCH ve PAUL HÖRBİGER

Hiçbir reklâm filmin büyüklüğünü tasvir için kâfi değildir.

ŞARK sinemasına

gidiniz ve tevlid ettiği heyecanı bizzat görünüz.

Bugün TAKSİM Sinemasında

2 büyük filmden mürekkeb müstesna programı görünüz

1 - ZANZİBAR

Senenin en müthiş macera ve sergüzeşt filmi

2 - ÇILGIN GENCLİK

3 yeni dansın icad edildiğini göreceksiniz, büyük bir aşk filmi

BU AKŞAM Şehzadebaşı **TURAN** Sinema - Tiyatrosunda

SİNEMA — TİYATRO — VARYETE

San'atkâr NAŞİD ve arkadaşları ve yeni VARYETE numaraları

KANDİL MEHMED Komedi 3 perde

Sinemada: 2 film birden:

1 - BİR TÜRKE GÖNÜL VERDİM

TÜRKÇE SÖZLÜ ve ŞARKILI

2 - SONSUZ İNTİKAM

BOB STEELE'in büyük sergüzeşt filmi. Ayrıca: Renkli MİKİLER

Yüksek Öğretmen Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuzda 40 lira ücretli bir eczacılık münhaldir. İsteklilerin mart ayı sonuna kadar bizzat müracaat etmeleri. (1958)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Çocuk hastalıkları ve bakımı kliniği asistanlığı açıktır. Talib olanların Dekanlığa müracaatleri. (1979)

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adana sebze hali - Taşkarakolu arasındaki yol parke olarak inşa edilecektir. Kapalı zarf usulile 15 gün müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 23989,87 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 1799,24 liradır.

4 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı Adana Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden 120 kuruş mukabilinde alabilirler.

5 — İhale 28/3/941 tarihine raslıyan cuma günü saat 16 da Belediye binasında toplanacak Belediye Encümeni tarafından yapılacaktır.

6 — Münakasaya girebilmek için teklif mektubları vesair evrakın ihaleden bir saat evvel Belediye Encümeni Reisliğine makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. Bu iş hakkında fazla malûmat almak istiyenlerin Adana Belediye Fen İşleri dairesine müracaat etmeleri ilân olunur. (1917)

Zonguldak Mıntakası İktısad Müdürlüğünden:

Sarıcalar ve şeriklerine aid olup kiraya verildiğinden dolayı hak ve menfaatleri devlete intikal eden Ereğli havzai fahmiyesindeki 16 tane kömür ocağında imal rufsat tezkeresi eski sahiblerinin ocaklar kiraya verilmezden evvel vücuda getirdikleri tesisata kıymet takdiri hususî komisyonu tarafından 17/3/941 tarihinde yapılacağından tayin olunan günde ya bizzat ocak mahallinde bulunmaları veya usulü dairesinde tanzim edilmiş vekâletnameyi haiz vekillerini bulundurmaları, aksi takdirde kıymet takdiri muamelesinin huzurlarına hacet kalmadan yapılacağına dair eski sahiblerden Şakir Sarıca, Cemal Sarıca, Suad Abit Sarıca, Jale Abit Sarıca, Ragıb Abit Sarıca, Nimet Dervişin her birerlerine ayrı ayrı yazılan tebliğnameler mevcud adreslerine göre kendilerine tebliğ edilmek üzere İstanbul Valiliğine gönderilmiş ve tebligatın icrasına dair bugüne kadar malûmat alınmamış olduğundan tebliğ yerine kaim almak üzere keyfiyet ilân olunur. (1957)

Osmanlı Bankası

Aile Sandığı Piyangosu:

Osmanlı Bankasınca ihdas edilen «Aile Sandığı» piyagosunun keşidesi 25 mart 941 tarihinde İstanbulda icra edilip atideki ikramiyeler tevzi edilecektir:

1	aded	T.L.	1000 lık =	T.L. 1000
4	aded	T.L.	250 lık =	T.L. 1000
5	aded	T.L.	100 lık =	T.L. 500
25	aded	T.L.	50 lık =	T.L. 1250
50	aded	T.L.	25 lık =	T.L. 1250
85	aded	ikramiye için:		T.L. 5000

İşbu keşideye ilkteşrin 940 - mart 941 altı aylık müddet zarfında «Aile Sandığı» (tasarruf cüzdanı) hesabında matlubu T.L. 50 den aşağı olmıyan her mudi iştirak edecektir.

İst. Levazım Âmirliğinden verilen haricî askerî kıtaat ilânları

5000 çift yemeni alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 31/3/941 pazartesi günü saat 16 da Kayseride askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 17,500 lira, ilk teminatı 1312 lira 50 kuruştur. Evsaf ve şartnamesi Ankara, İstanbul Lv. âmirlikleri ve Niğde, Adana, Anteb askeri satınalma komisyonlarında görülür. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (1949)

Zayi — Edebiyat Fakültesi hüviyetimle bütün nakil vasıtalarında kullandığım pasomu kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sınıf: 3 No. 1251
Remzi Kaygula

İKTISAT Vekâletinden:

Burdur vilâyetinin merkez kazasına bağlı Sultandere mevkiinde kâin ve şimalen Arabdere köprüsü başındaki beton sütundan Sarıburundaki beton sütuna hattı müstakim, şarkan Sarıburundaki beton sütundan Çardakalanı burnundaki beton sütuna hattı müstakim, cenuben Çardakalanı burnun Deveboynu tepesindeki beton sütuna hattı müstakim, garben Deveboynu tepesinden hudud başlangıcı olan Arabdere köprüsü başındaki beton sütuna hattı müstakimle muhat 377,445 hektardan ibaret saha dahilindeki linyit madeni 99 yıl müddetle Keçiburlu Kükürtleri Türk Anonim şirketi uhdesine ihale edileceğinden maadin nizamnamesinin 36 ve 37 nci maddeleri mucibince bir itirazı olanların 15/3/941 tarihinden itibaren iki ay içinde Ankarada İktısad Vekâletine ve madenin bulunduğu vilâyette Vilâyat makamına arzuhalle müracaat etmeleri ilân olunur.

Üsküdar hukuk hâkimliğinden:

Hasan kızı Haticenin kocası Kayserinin Keçikapı Sarsıkislâm mahallesinden Mehmed Emin aleyhine açtığı boşanma davası neticesinde tarafların 3/2/941 tarihinde boşanmalarına karar verilmiş ve sâdır olan ilâmın bir sureti tebliğ edilmek üzere Mehmed Emine gönderilmişse de ikametgâhı malûm olmadığından bilâtebliğ iade edildiğinden tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâm sureti mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan müddeaaleyhin malûmu olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Satılık kamyonlar

Biri 37 model Şevrole, diğeri 28 model C. M. Ş. marka iki kamyon satılıktır. Taliblerin Beşiktaşta Odun iskelesinde kahveci Hafıza müracaati.

YÜCEL YAYINEVİ

Bu hafta şunları neşretti:

Arkadaş

Haftalık çocuk mecmuası

(Sayı: 10)

Müvezzilerden isteyiniz

İstanbul Belediyesi ilânları

Ölçülerin 941 senelik muayeneleri hakkında

Ölçüler nizamnamesinin 17 inci maddesi mucibince sahiblerine ikincikânun 941 ayı zarfında müracaat kâğıdı verilmiş olan senelik muayenelerine 16/3/941 tarihinde, Fatih, Eminönü, Beyoğlu, Kadıköy Grup Merkezi Ayar memurluklarında başlanacaktır.

I) 939 ilk veya senelik muayene damgasını taşıyan bütün ölçüler,

II) Senelik muayene damgası silinmiş veya okunulamıyacak kadar bozulmuş bütün ölçüler,

III) Sahibleri tarafından ayarından veya damgasından şüphe edilen ölçüler,

Ölçü sahiblerinin müşkülâta maruz kalmamaları ve işlerini çabuk yaptırmaları için ellerindeki müracaat kâğıdlarında yazılı olan üç maddeye dikkat etmeleri ve ölçülerini bizzat muayeneye getirmeleri ehemmiyetle ilân olunur. (2003)

Hadımköyünde İnhisarlar idaresinin tahtı isticarında bulunan binanın tamiri işi 2490 numaralı kanunun 43 üncü maddesinin son fıkrasına göre pazarlığa konulmuştur. Keşif bedeli 997 lira 58 kuruş ve ilk teminatı 75 liradır. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir.

İhale 26/3/941 çarşamba günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin teminat makbuz veya mektubları, Vilâyet Nafıa Müdürlüğüne müracaatle alacakları fennî ehliyet ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (2004)

İtfaiyeye aid üç aded şasi üzerine imal ettirilecek karoseriler açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 6500 lira ve ilk teminatı 487 lira 50 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 31/3/941 pazartesi günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatle karoseri imalâthanesi sahibi olduklarına dair alacakları vesika ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (2001)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — «200.000» aded sinek kâğıdı pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 31/3/941 pazartesi günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Pazarlığa iştirak edecekler teklif edecekleri mala aid nümunelerini bir hafta evveline kadar mezkûr Komisyona vermeleri lâzımdır.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden % 7,5 güvenme parasile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona müracaatleri. (2000)

İSTANBUL UMUM FIRINCILAR CEMİYETİNDEN:

Cemiyetimizin 1940 yılı umumî heyet toplantısının 13/3/941 tarihli perşembe günü icra edileceği 4/3/941 tarihli Cumhuriyet, Tasviri Efkâr ve Son Telgraf gazetelerile ilân edilmişti.

Halbuki yevmi mezkûrdaki mukarrer toplantıda ekseriyet hasıl olmadığından işbu toplantının 25/3/941 tarihli salı günü saat 11 den 14 e kadar Galata Havyar hanında kâin cemiyet merkezinde tekrar icra edileceğinden alâkadar esnafın mezkûr tarih ve saatte cemiyet merkezinde hazır bulunmaları ilân olunur.

BEŞ AŞARİLİ

Logaritme cetvelleri

Doçent Nusret Kürkçüoğlu

Logaritma cetvellerinin en iyisi ve en ucuzudur. Fiatı cildli olarak 60, en az 10 tane alanlara 50 kuruştur.

Taşra siparişlerinden posta ücreti alınmaz.

Satış yeri: ÜNİVERSİTE KİTABEVİ — İstanbul

Zingal şirketi idare meclisinden:

Şirketimizin hissedaran umumî heyeti, 31 mart 1941 pazartesi günü saat 14 te İdare Merkezinin bulunduğu İstanbulda Bahçekapıda Taş handa ADİ surette toplanacaktır.

Bu içtimada gerek asaleten ve gerek vekâleten hazır bulunacak hissedarların nizamnamemizin 8 inci maddesine tevfikan, eski ve henüz tebdil edilmemiş hisselerden asgarî 1,200 hisseye veya haziran 1934 te yeniden ihrac edilmiş bulunanlardan 400 hisseye sahib olmaları muktazidir.

Gerek Ticaret kanununun ve gerek Şirket esas nizamnamesinin bu içtima için aradığı nisabı ekseriyeti tesbit etmek üzere hissedarların hisselerini içtima gününden lâakal 10 gün evvel Şirketimiz idare merkezine veya Galatada Osmanlı Bankasına tevdi etmeleri rica olunur.

Müzakerat Ruznamesi:

1 — İdare meclisi raporunun okunması.
2 — Murakıb raporunun okunması.
3 — 1940 senesi muamelât devresine aid bilânço ile kâr ve zarar hesabının okunması ve tasdik olunması.
4 — İdare meclisi azalarile murakıbın ibrası.
5 — Nizamnamenin 16 ncı maddesine tevfikan idare meclisi azalarının intihabı.
6 — Ticaret kanununun 372 nci maddesine tevfikan idare meclisi azalarına 1941 senesi için verilecek huzur haklarının tesbiti.
7 — 1941 senesi için bir murakıb intihabı ve tahsisatının tesbiti.

Zingal Şirketi İdare Meclisinden:

Şirketimizin hissedaran umumî heyeti esas nizamnamede yapılacak bazı tadilât hakkında müzakere ve bu babda karar ittihaz etmek üzere 31 mart 1941 pazartesi günü saat 14,30 da idare merkezinin bulunduğu İstanbulda Bahçekapıda Taş handa FEVKALÂDE surette toplanacaktır.

Bu içtimaa iştirak etmek arzusunda bulunan hissedarların esas nizamnamenin 33 üncü maddesine tevfikan hisselerini, içtima gününden lâakal 10 gün evvel Şirket İdare merkezine veya Galatada Osmanlı Bankasına tevdi etmeleri rica olunur.

Müzakerat Ruznamesi:

1 — Esas nizamnamenin 11 inci maddesine metni zirde münderiç üçüncü bir fıkranın ilâvesi:

«Her hissedar, hamiline muharrer kendi hisse senedlerinin nama muharrer hisse senedlerine ifrağını dilediği anda şirketten taleb edebilir. Hamiline muharrer işbu hisse senedleri mukabilinde nama muharrer hisse senedleri için bir veya bir kaç ilmühaber, bu kabil talebde bulunan her hissedara tevdi olunur.

Bu ilmühaberler, şirket hissedarlarına aid hususî deftere kaydolunur. İşbu nama muharrer hisse senedlerinin ahare devri, yukarıda zikrolunduğu üzere ve nama muharrer muvakkat hisse senedlerinde olduğu gibi şirket idare meclisinin muvafakati önceden alınmak suretile icra olunur.»

2 — Esas nizamnamenin 23 üncü maddesinin 2 nci bendi yerine aşağıda gösterildiği üzere yenisinin ikamesi.

ESKİ METİN:	MUADDEL METİN:
«Eşhası saliseye karşı şirketi huzuru mehakimde temsil veya bu emirde bir vekil tayin etmek, emvali menkule ve gayrimenkule iştira, füruht, mubadele ve icar ve isticarına ve şirkete aid kıymetli senedatın ahz, devir ve havale ve füruhtuna müsaade eylemek.»	«Devletin bilcümle resmî dairelerile meclislerinde ve mahkemeler huzurunda müddei ve müddealeyh ve şahsı salis ve muteriz sıfatlarile şirketi temsil; hâkimlerden şikâyet, davadan feragat, tahkim ve sulh ve ibra, yemin teklif ve kabul ve adlî ve idarî kaza mercilerinde kanunların bahşeylediği her nevi hukuk ve salâhiyetleri istimal ve bu hak ve salâhiyetlerin bir kısmı veya tamamile avukat veya vekil tayin ve azletmek; emvali menkule ve gayrimenkule iştira, füruht, mübadele ve icar ve isticar; ve şirkete aid kıymetli senedatın alım, devir ve havale ve füruhtuna müsaade etmek.»

3 — Esas nizamnamenin 23 üncü maddesinin metni zirde münderiç 5 inci bendinin tayyı.

«Her nevi mürafaata salâhiyet vermek. Huzuru mehakimde müddealeyh sıfatile müdafaat şirket namına meclisi idare tarafından reis veya reise vekâlet eden aza vasıtasile ifa olunur.

UMUMÎ HEYET TOPLANTISI
Demir ve Tahta Fabrikaları
Türk Anonim Şirketi İdare Meclisinden:

Demir ve Tahta Fabrikaları Türk Anonim Şirketi alelâde hissedaran umumî heyeti aşağıda yazılı ruznameye dahil bulunan mevad hakkında görüşmek ve karar ittihaz etmek üzere 31 mart 1941 tarihine musadif pazartesi günü saat 14 te Ankarada Anafartalar caddesi Alsancak sokak Naşid Toygar apartımanının 7 numaralı dairesindeki Şirket merkezinde içtima edecektir.

RUZNAME

1 — Şirketin 1940 senesi muamelât ve hesabatı hakkında idare meclisi ve murakıblar raporunun okunması.
2 — 1940 senesi bilânço ve kâr ve zarar hesablarının tasdiki ve idare meclisinin ibrası.
3 — Sene içinde istifa eden murakıbın yerine seçilen murakıbın intihabının tasdiki.

İDARE MECLİSİ

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden
Müsabaka ile memur alınacak

Lise ve lise derecesinde San'at okulları mezunlarından 30 yaşını geçmemiş askerliğini yapmış olan ve sıhhî vaziyeti demiryolları hizmetine elverişli bulunanlardan kısım şefi yetiştirilmek üzere müsabaka ile 20 memur alınacaktır.

Müsabaka lisede okunan fizik, riyaziye derslerinden yapılacak ve ayrıca verilecek mevzu üzerine bir yazı yazdırılacaktır.

Kazananlara 74 lira ücret verilecek ve idarenin göstereceği mahalde staj yaptırıldıktan sonra nazarî kursta muvaffak olanlar kısım şefliğine tayin edilecek ve tamiratı mütemadiye işlerinde çalıştırılacaklardır.

Kendilerine ayrıca ikametgâh verilecektir.

Müsabaka 28 mart 941 tarihinde saat 10 da İşletme Merkezinde yapılacaktır.

İsteklilerin aşağıda gösterilen vesikalarile Haydarpaşa, Sirkeci, Ankara, Balıkesir, Malatya, Kayseri, Adana, Afyon, İzmir ve Erzurumda İşletme Müdürlüklerine 25 mart 941 günü akşamına kadar müracaat etmeleri ilân olunur.

Taliblerin beraberinde getireceği vesikalar şunlardır:

Nüfus hüviyet varakası, askerlik vesikası, iyi huy kâğıdı, tahsil vesikası, başka yerde çalışmış ise bonservisleri, evli ise evlenme cüzdanı. «1348» (1875)

Maliye Vekâletinden:

1 — Maliye Vekâleti Millî Emlâk müdürlüğü için lüzum görülen aşağıda yazılı dört partide 19 kalem fennî malzeme mübayaa edilecektir.

2 — Bu malzemeyi toptan veya müteferrik surette teslim edebilecek vasıfta olanların hussuî teklif şartlarını da ihtiva etmek üzere mektubla Maliye Vekâleti Millî Emlâk müdürlüğüne müracaatleri.

Cinsi	Beherinin Muhammen B. Lira	K.	EVSAFI
Takeometre	850		Alman malı
Mira	35		R. Reis Amisler Koradi
Plânimetre	60		Mamulâtından ve taksimat daireleri kapalı olmak
Alât şemsiyesi	30		Madenî iki kısımdan demir çamurluklu
Tirlin	2	50	Rıhter marka açılır kapanır
Şeffaf minkale	3	60	15 ilâ 20 santim kutrunda taksimatlı
Tiritli desimetre	1	50	Alber Nisler marka
Tahta cetvel	1	20	Milimetre taksimatlı kenarı çelik
Basit pergel takımı	12	50	1 balastiro, 2 tirlin, bir buud pergelinden mürekkeb
Pusula	5	—	Fosforlu
Portatif tersimat masası	25	—	Mevcud nümunesine göre.
Prizma	18		Vihman veya Prizyon marka
Çelik şerid	20		20 metrelik yumuşak çelikten saplı
Şakul	—	60	Ucu çelikten olmak üzere pirinçten dökme
Jalon	1	75	İki metre uzunluğunda menşurî şekilde
Jalon sehpası	5		3 ayaklı
Fiş «takım»	5		3,5 milimetre «0» ilâ «9» numara
Mesaha çantası	10		Mevcud nümuneye göre.
Çadır	80		4 kişilik 18 parçadan mürekkeb toprak renginde. «1458» (1941)

RAD

Bu günkü pr

8,00 Program	18,00
8,03 Haberler	18,03
8,18 Müzik (Pl.)	18,40
8,30 Konuşma	19,00
8,35 Müzik (Pl.)	19,15
8,45 Yemek listesi	19,30
★	19,45
13,30 Program	20,15
13,33 Müzik (Pl.)	20,45
13,50 Haberler	21,15
14,05 Müzik (Pl.)	21,30
14,20 Bando	22,30
15,00 Müzik (Pl.)	22,50
15,30 Konser	23,30

Müzeyyen Öz Dr. Sezai Ko evlendil 1

Mes'ud bir

Emekli Hariciye me Uzgörenin kızı ve Küt Vedid Uzgörenle T. C. kası idare meclisi azas görenin kardeşleri Sev lar müdürlerinden Ha oğlu yüksek mimar nişanlanmışlardır.

Teşekkür

Zevcim ve babamız seyin Fehmi Kolçağın nasebetile akraba ve dan aldığımız mektub lara ayrı ayrı teşekkür mız mâni olduğundan gazetenizin tavassutunu Eşi: Nesli Kolçak, kızla Muallâ Kolçak, oğlu:

***

Hastalığım esnasında için gösterdiği yüksek timamından dolayı mu fesör doktor Âkil Muht minnet ve şükranım hastanede kaldığım derin şefkatlerini görd rikan hastanesi etibba kil eden meslektaşların lere, telgraf, telefon, ve bizzat gelerek şahsı larını ibzal eden tanıdı teşekkürü bir vecibe ad Tıb Fakültesi do Dr. Mehmed O

Bir doğum ve te

Elâzığda inşaat müte Hikmet Görgülünün dü kızı dünyaya gelmiş miye edilmiştir. Yavruy mes'ud bir hayat temen Bu doğum esnasında hazakatten dolayı Görs Zeyneb Kâmil hastanesi Eyüb ve asistanı Fettah etmektedir.

Âyini ruhani

Merhum Eftim Keşişo rahatı ruhu için yarın nü saat 11 de Kurtuluş mitri Rum kilisesinde okunacağından arzu ede teşriflerini rica ederiz. Merhum Eftim Keşi

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM K

Bu akşam saat 20,3

MEŞALEL

Beyoğlu İstiklâl ca

KOMEDİ KISM

Gündüz matine saat

ÇOCUK OYU

Bu akşam saat 20,30

PAŞA HAZRET

Açık arttırma ile büy Amatörlere büyük

941 martın 16 ncı pazar bah saat 10 da Beyoğlun las oteli karşısında As caddesinde 63 No. lı K tımanının birinci dairesi cud ve büyük bir aileye susi surette Avrupadan dide eşya, kristal takım ve tablolar açık arttırma lacaktır.

Vienna mamulâtından şenfüme divanlı salon mili ceviz ültra - moder malı kombine nadide ya kısmı, direktuar büfe ve sası, Portuaefix fabrika pılmış emsali az görülmüş büyük berjer koltuk, ina akaju kütübhane, Avrupa banks koltuklar, albatr işlemeli avizeler, rozent eski kristal hakiki bak kompostoluk ve jardinye gümüş çatal takımı ve rozental komple tabak yanada büyük profesörler sını taşıyan bronz heyke eski hakiki gravür ve müş yaldız beyaz made tepsi ve salatalıklar, br malı büyük sofra şamd giliz çay takımları, kuşi ve yastıklar, Şam masa ları, lâke dolab ve mut kolonlar, modern avizele bia portatif gramofon, b ye büyük havagazi ocağı almanca meşin cildli 193 nin «Lexikon Meyers» an si, almanca kitablar ve s

Nadide yarım kuyruk yanosu, eski Kirman, İsp luç halı ve seccadeleri. En del otomatik çok yeni ha natör buz dolabı.

Harbdenberi en şiddetli hava baskını

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

balanan deniz tezgâhları ile dok- ve antrepolara büyük çapta bom- atılmış ve buralarda bir çokları mmiyetli olmak üzere yangınlar çı- mıştır.

yyareler döndüğü zaman Elbe neh- n mansabı civarındaki diğer hedef- şiddetle yanıyordu.

yni servise mensub diğer tayyare- Rotterdamdaki petrol depolarına um ederek büyük yangınlar çıka- ardır. Bremen ve Emden üzerine küçük mikyasta hücumlar yapıl- ır. Münferiden hareket eden tay- ler Hollandada iki tayyare meyda- bombalamışlardır.

hil servisine mensub tayyareler mbe günü ve perşembeyi cumaya ayan gece bir çok uçuşlar yap- ardır. Öğleye doğru Norveç sahili larında bir düşman iaşe gemisinin tarafına tam isabetle bir bomba ış ve diğer iaşe gemileri mitral- ateşine tutulmuştur.

rşembe - cuma gecesi sahil ser- e mensub bir tayyare Frise ada- açıklarında bir düşman iaşe ge- ni torpilliyerek batırmıştır.

harekâta iştirak eden tayyarele- den 6 sı henüz üslerine dönme- ir.

Almanyaya büyük taarruzun tafsilâtı

ndra 14 (a.a.) — Hava Nezareti- istihbarat servisi 12/13 mart gecesi anyaya yapılan şiddetli akınlar nda aşağıdaki tafsilâtı vermekte-

ücum, karanlık basarken başlamış afak sökmeden bir saat evvel ni- t bulmuştur. Hamburg, Bremen ve ni bombardıman etmek üzere Al- ya üzerine giden müthiş filo için- modern ve en büyük bombar- tayyarelerinden bir kaçı da uyordu.

üç şehirden her birine kuvvetli filo ile taarruz edilmiştir. Yapı- hücumlar İngiliz bombardıman etlerinin şimdiye kadar Almanya- ndirdiği darbelerin en büyüğü ol- ur. Hava açıktı ve İngiliz pilot- n bu üç şehre kadar olan yolları ığı ile aydınlanmış bulunuyordu. vaziyet yüksek infilâk kudretli balarla yangın bombalarının tam isabetle atılmasına imkân vermiş-

manlar taarruza mâni olmak için ndeki bütün müdafaa vasıtalarını anmışlardır. Her hedefin üzerinde kâsif bir baraj ateşi ile karşılaşıl- ve bombardıman tayyareleri Ber- varıncaya kadar fasılasız bir ateş esi arasından geçmeğe mecbur kal- dır.

bardıman tayyarelerimizden ilki in üzerine saat 22.30 da varmış ve bardıman saatlerce sürmüştür. Pi- rımızın şehrin etrafındaki şoselerle ryollarını ve gölleri gündüz gibi müşlerdir. 80 kilometreye kadar ko- kla görülüyordu.

erine dönmekte olan bir çok pi- Berlinin muhtelif kısımlarında zam yangınlar çıktığını ve yangın erinin 160 kilometre uzaktan gö- ğünü haber vermişlerdir. Bir de- yolu iltisak noktasına hücum eden pilot attığı yangın bombalarının yoluna isabet ettiğini, isabeti akib da çok şiddetli bir infilâk unun arkasından daha küçük in- lar bukubulduğunu ve bunların ikka devam ettiğini görmüştür.

raj ateşi arasından pike yapan bir hedefini âdeta evlerin damını ya- ak mitralyöz ateşine tutmuş ve alçaktan uçarak şehrin haricin- kışlalara hücum etmek üzere yo- devam etmiştir.

lin üzerinde yarım saat uçan bir pilot attığı bombaların şehrin ezinde bir hedef üzerine isabet ni ve hedefin berhava olduğunu üştür.

b malzemesi imal eden bir fab- başlıca hedefi teşkil etmiştir. Bu- da hedefe saatlerce hücum edil- ve elde edilen neticeler şimdiye pilotlarımızın gördüğü manzara- en görülmeğe değer olanını teş- mistir. Bir çok binalara tam isa- vaki olmuş ve buralarda yan- çıkmıştır. Fabrikaların ortasına omba isabet etmiş ve arkasından bir infilâk vuku bulduğu ve çıktığı görülmüştür. Müteakıben bir yangın çıkmış ve fabrika- üstüne ağır ve siyah bir duman kaplamıştır.

yangınlardan çıkan alevler elif istial maddelerine sirayet et- zaman zaman turuncu, kızıl ve renklere girerek nihayet sarar- rdır.

mende başka yerlerde ilk hasar tleri sınaî hedefler arasında yan- üzere olan yangın bombalarının ettiği uzun hat olmuştur. Uzun brika binası ile bir nehir civarın- lunan diğer binalarda derhal a- görülmüş ve Weser nehrinin kıyısı üzerindeki köprü başı ci- bombaların patladığı görül- r. Bir eşya istasyonu üzerine a- yüksek kudretli infilâk bombaları ar bir yangın çıkarmıştır.

en müdafaası da hemen hemen müdafaası kadar şiddetli olmuş miktar Alman avcısı bombardı- ayyarelerimizin yolunu kesmeğe tır. Bunun neticesi olarak bir muharebe verilmiştir. Bir avcı sinin ansızın yere doğru şakulî düştüğü ve nihayet kaybolduğu üştür.

urg da uykusuz bir gece ge- r. Saat 21 de üslerini gündüz olan pilotlar bombalarını ve deniz tezgâhları arasına at- aşlamışlardır.

süren akın, bir çok bombar- tayyareleri geceyarısı ayni za- harekete geçince büsbütün şid- miştir. Kısa bir fasıladan sonra başka tayyareler yeni dalgalar halinde gelerek askerî hedeflerde ika edilen zararları genişletmişlerdir. Son bombardıman tayyaresi saat 4 e doğru Hamburgdan ayrılırken alevlerin yükselmekte olduğu görülmüştür. Pilotlarımızdan bir çoklarının ifadesine göre yangınlar 120 kilometre mesafeden görülmüştür.

Berlinde ölen ve yaralananlar

Berlin 14 (a.a.) — 12/13 mart gecesinde İngiliz tayyareleri tarafından Almanyaya yapılan hücumlar esnasında 16 kişi ölmüş, 37 kişi yaralanmıştır.

Berline göre

Berlin 14 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

İngiliz hava kuvvetleri tarafından 13/14 gecesi Hamburga yapılan son hücum esnasında Bombeck ve St. Georges hastanelerinde atılan infilâk bombalarının patlaması neticesinde 50 hasta ve hastabakıcı ölmüş veya enkaz altında kalmıştır. İngiliz bombardıman tayyareleri tarafından şimalî Almanya toprakları ve Hamburga karşı yaptıkları akınlarda maruz kalınan askerî ve iktısadî zarar o kadar çok büyük olmamıştır. Alman müdafaasının şiddetli ateşi karşısında İngiliz pilotları infilâk ve yangın bombalarını gelişi güzel atmağa mecbur kalmıştır. İngilizler bu defa da meskûn mahalleri hedef ittihaz eylemişlerdir. İngiliz yangın bombalarının çıkardığı çok küçük yangınlar emniyet ve pasif korunma teşkilâtları tarafından sür'atle söndürülmüştür.

İngilterede gece müdafaasının muvaffakiyetleri

Londra 14 (a.a.) — Gece tayyarelerine karşı İngiliz müdafaa tertibatı bu gece diğer bir muvaffakiyet daha kazanmıştır. Parlak mehtab altında 3 düşman tayyaresi avcı tayyarelerimiz tarafından tahrib edilmiştir. Bir gece evvel de avcılarımızla başka vasıtalar tarafından 9 tayyare düşürülmüştür. Son iki gece zarfında elde edilen muvaffakiyetler, İngiliz hava kuvvetleri tarafından tatbik edilen siyasetin isabetini parlak bir surette ispat etmiştir. Bu siyaset geceleri yapılan müdafaa ve taarruz hareketlerinde de kuvvetli avcı tayyareleri kullanılmasını istihdaf ediyordu.

Bu ay içindeki gece muvaffakiyetleri şunlardır:

3 martta 1, 4 martta 3, 6 martta 8, 9 martta 12, 13 martta 8 ki 10 günde ceman 32 tayyare. Bunların arasında üslerine dönemiyecek kadar hasara uğramış .olmaları muhtemel bulunan tayyareler dahil değildir.

Bir gecede 13 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 14 (a.a.) — Hava Nezaretinin bu akşamki tebliğinde deniliyor ki:

Dün gece düşmanın memleketimiz üzerinde yaptığı taarruzda 13 düşman bombardıman tayyaresi düşürüldüğü sabit olmuştur.

İngiltereye de şiddetli taarruzlar yapıldı

Londra 14 (a.a.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Dün gece düşman İngiltere üzerinde büyük mikyasta hava faaliyetinde bulunmuştur. Bu faaliyet İngilterede geniş bir saha ile İskoçya üzerinde vuku bulmuştur.

Clyde sahillerine karşı sürekli ve şiddetli bir hücum yapılmıştır. Bazı endüstri binalarile bir çok evler hasara uğramıştır. Bir çok yangın çıkmışsa da azimli bir surette yapılan mücadele neticesinde hepsi sabahın ilk saatlerinde söndürülmüştür. Zayiat miktarı ağır ise de çok mühim olmadığı zannedilmektedir.

İngilterenin doğu şimalinde bir şehirde bir çok yangınlar çıkmıştır. Evler hasara uğramıştır. Zayiat azdır.

Mersey sahillerine de yeniden şiddetle hücum edilmiştir. En büyük hasar meskûn bir mahallede evlerde vukua gelmiştir. Zayiat mühim değildir.

Memleketin sair bazı yerlerinde de bir çok küçük yangınlar çıkmıştır. Bazı yerlerde az zayiat ta olmuştur.

Dün gece İngiliz avcı tayyareleri 8 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Alman tebliği

Berlin 14 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Alman hava kuvvetleri, dün gece de düşmana müthiş darbeler indirmiştir.

Kuvvetli muharebe teşekkülleri, bilhassa müessir bir muvaffakiyetle, Clascow deniz inşaat merkezine hücum etmişlerdir. Hücumlar, ay ışığında ve mükemmel rüyet şeraiti ile bir kaç saat mütemadiyen liman tesisatına, doklara, iptidaî madde silolarına ve gıda maddeleri depolarına tevcih edilmişitir. Müteaddid büyük yangınlar çıkmıştır, bu yangınlar gece alev deryası haline inkılâb etmiştir.

Ayni zamanda diğer kuvvetli muharebe teşekkülleri de, Liverpolda ve Hullda, gıda endüstri müesseselerini, her nevi iaşe tesisatını ve ayni zamanda iptidaî madde depolarını bombardıman etmiştir. Alman hava kuvvetlerinin Liverpola hücumlarının uyandırdığı eski yangınlar Alman tayyarecilerine takib edilecek yolu ve hücum edilecek hedefleri göstermiştir.

Cenubî ve merkezî İngilterede askerî bakımdan ehemmiyetli hedeflere de büyük muvaffakiyetle başka hava hücumları yapılmıştır.

İki Alman keşif tayyaresi, gündüz, Bristol kanalında bir büyük sarnıç gemiye hücum etmiş ve tam isabet eden bombalarla bu gemiyi hasara uğratmıştır.

Gündüz İngilterenin cenub sahili civarında mütemadi hava muharebeleri vukua gelmiştir. Bu muharebeler esnasında, düşman, 6 Spitfire avcı tayyaresi kaybetmiştir.

Dün gece düşman, Almanyanın şimali garbisinde bir çok mahallere ve bilhassa Hamburga hücum etmiştir. Endüstriye ve liman tesisatına yapılan hasar, mühim değildir. Buna mukabil, halkla meskûn mahallerde, aralarında iki hastane olmak üzere bir çok bina infilâk bombaları ile tahrib edilmiş ve yahud ciddî hasara uğramıştır. Sivil halk arasında, bilhassa hastanelerde, ölü ve yaralı vardır. Gece avcı tayyareleri, hava dafi bataryaları ve bahriye topçusu, hücum eden İngiliz tayyarelerinden 9 unu düşürmüştür.

HARB VAZİYETİ

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

gündüz de Almanyaya ve Alman işgali altında bulunan yerlere hücum etmişlerdir. Berlinden Boulogne'ya kadar geniş bir sahada yapılan ilk hava hücumları bilhassa Berlin, Bremen, Hamburg gibi üç mühim hedef üzerine teksif edilmiştir. Bremen ve Hamburgda deniz altı tezgâhlarının da bombalanmış olduğu muhakkaktır. Almanlar da İngilterede iaşe ve ham madde depolarını, limanları ve dokları bombalamışlardır. Bu hava muharebelerinde vurmak kadar mukavemet etmek de şarttır. İngiltere, geçen yazdanberi çok dayanıklı olduğunu göstermiştir. Şimdi onun şiddetli yumruklarına Almanyanın ne dereceye kadar dayanacağını göreceğiz. Almanya, henüz İngiltere kadar sıkı bir mukavemet imtihanı geçirememiştir. Londranın tarihî şehremaneti binasını, Sen Pol kilisesini ve bankaların bulunduğu City'yi dövmekte hiç bir mahzur görmeyen Almanların, şimdi, Berlinde gayriaskerî hedeflerin bombalanmasından şikâyet etmeleri garib değil midir?

Arnavudluk cephesinde:

İtalyanların, söylendiğine göre, Sinyor Mussolininin gözü önünde ve onun tarafından teşci edilerek yaptıkları taarruzlar çok kanlı zayiatla püskürtülmüştür. Yunanlılar düşmanın, bütün gayretlerine rağmen bir karış bile ilerleyemediğini iftiharla söyleyorlar. Muvaffakiyetsizlikle neticelenen bu taarruzlar, Büyük Harbde İtalyanların İzonzoda yaptıkları taarruzları hatırlatıyor. Bu cephede vukubulan 11 meydan muharebesinde İtalyanlar 2,5 yılda ancak 25 kilometre ilerleyebilmişlerdi. Bu defa, Arnavudlukta ilerlemek şöyle dursun, yarım milyona yakın bir ordunun bu muvaffakiyetsizliği İtalyan milletinin harbetmek istemediğine delildir. Yunan cephesini merkezden yarmak için yapılan bu neticesiz taarruzlar ve onları takib eden Yunan mukabil taarruzları İtalyan ordusunun yalnız maddî kudretini değil, maneviyatını da büsbütün kıracaktır. Çünkü bu son hücumlarda İtalyanlar on bin zayiat vermişler, 3 fırkaları perişan olmuştur.

Doğu Afrika cephelerinde:

İngilizlerle Habeşler doğu Afrika İtalyan müstemleke İmparatorluğu etrafında at nalı şeklinde bir çember çevirmişlerdir. Bu nalın açık tarafı şarktadır. İngiliz ve Habeş kuvvetleri nalın kapalı taraflarında her gün başka taraftan bir darbe indirmek suretile İtalyanları şaşırtmaktadırlar. Bu defa da Kenyanın şimalinden Cenubî Habeşistana taarruz etmişlerdir. Hudud civarında evvelce zaptettikleri Mega'dan ilerliyerek Jabello'yu almışlardır. Burası hududdan 120 kilometre mesafededir. İleri hareket burada da hızlanmıştır. Garbî Habeşistanda da Asosa zaptedilmiştir. Böylece, İtalyanlar, her taraftan merkezî Habeşistan yaylasına doğru sürülmektedir.

***

ARNAVUDLUKTA

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

diriyor:

Son günlerde esir edilen İtalyan zabitleri arasında birkaç kere İtalyan devlet bütçesinin mazbata muharrirliğini yapmış olan maruf faşist şefierinden biri bulunmaktadır.

Pelligrini isminde olan bu zat, İtalyan ordusunda binbaşı rütbesini haizdir. Pelligrini, pek ağır yaralıdır. Hastanelerimizden birinde tedavi edilmektedir. Sıhhî vaziyetinin vahameti dolayısile sorguya çekilmemiştir. Yalnız şunları söylemiştir:

«— İtalya, her bakımdan fena bir vaziyette bulunmaktadır.»

Yunan sözcüsü, Yunan kıtaatının Mussolini taarruzunu cephenin merkez bölgesinde püskürtmekle iktifa etmiyerek taarruza geçtiklerini ve hedef ittihaz ettikleri noktaları işgal altına aldıklarını ilâve etmiştir.

Mussolini'nin netayicini ehemmiyetle beklediği bu İtalyan taarruzları şimdi tamamile akamete müncer olmuştur. Bu taarruz Puglia, Cagliari, Pinerollo, Pasteria ve Julia tümenleri için bilhassa feci bir akıbetle neticelenmiştir. İtalyanlar bütün bu hücumlar neticesinde bir karış yer bile ele geçirememişlerdir. Muharebenin en mühim yeri cephenin merkez bölgesi olmuştur. Bu gece mehtab altında birçok muharebeler vukua gelmiş ve anlaşıldığına göre habersiz bir baskın hücumuna kalkan İtalyanlar insanca ve malzemece pek ağır zayiata uğratılmıştır.

Yeni alınan esirler

Atina 14 (a.a.) — Resmî Yunan sözcüsünün dün akşamki beyanatına göre, Yunanlılar 240 İtalyan esiri almışlardır. Bunların arasında iki yarbay ve 12 subay vardır.

Londra 14 (a.a.) «Reuter» — Gazeteler, Arnavudluktaki harbin son inkişafını aşağıdaki tarzda başlıklarla bildiriyorlar:

«Mussolini, bizzat idare ettiği büyük İtalyan taarruzunun akim kaldığını görüyor».

«Üç İtalyan fırkası ezildi».

«Yunanlılar, Duçe taarruzunu kırdılar».

«48 saatte İtalyanlar, 10 bin ölü, yaralı ve esir verdiler».

İngiliz tayyarelerinin bombardımanları

Kahire 14 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Arnavudlukta: 13 martta Tepedelen ve Klişura mıntakasında yapılan bir tarruzi keşif hareketi esnasında, İngiliz avcı tayyareleri, Fiat tipinde 50 den fazla düşman avcı tayyaresi himayesinde seyreden Savoia-79 tipinde düşman bombardıman tayyarelerinden mürekkeb bir teşekkülle karşılaşmışlardır. Düşmanın adedce faikiyetine rağmen, avcılarımız derhal hücuma geçmişler ve 14 tayyare düşürmüşlerdir. Diğer bir miktar düşman tayyaresi de ciddî hasara uğramıştır. Biz hiç bir tayyare kaybetmedik.

12/13 mart gecesi, bombardıman tayyarelerimiz, Avlonya tayyare meydanile Avlonya körfezi açıklarında Saseno adasına hücum etmişlerdir. Tesisata ve tayyare meydanına büyük hasar yapılmıştır.

İtalyanların hava akınları

Atina 14 (a.a.) — Umumî Emniyet Nezareti tarafından 13 mart akşamı neşredilen resmî tebliğ:

Düşman tayyareleri dün Zanta'yı bombardıman etmişlerdir. Bombalar Saint-Denis kilisesi civarında patlamıştır. Sivil ahaliden ölen ve yaralananların miktarı azdır. Maddî hasarat henüz tespit edilememiştir. Düşman tayyareleri Girid adasında kırlık bir mıntakayı da bombardıman etmişlerse de bir netice elde edememişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 14 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 280 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde 11 inci ordu mıntakasında piyade ve topçunun mevzii faaliyetleri görülmüştür. Birçok İtalyan hava filoları, düşmanın müdafaa tertibatına ve düşman kıtaatına fasılasız surette hücum etmişlerdir. Bundan başka Yunanlıların mühim bir deniz üssü de bombardıman edilmiştir. Düşmanın 5 tayyaresi, bir İtalyan avcı filosu tarafından düşürülmüştür.

13 mart tarihinde torpil atan düşman tayyareleri, Avlonya limanında demirlemiş olan İtalyan vapurlarına taarruz teşebbüsünde bulunmuşlardır. Donanmanın tayyare defi toplarının şiddetli mukabelesi dolayısile düşmanın yalnız iki tayyaresi hücumda bulunabilmişlerse de ikisi de düşürülmüşlerdir. Bunların mürettebatı esir edilmiştir. Yalnız bir vapur hasara uğramıştır.

Yugoslav ordusu endişede!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

huzursuzluk doğurmaktadır. Yugoslav Başvekili ile Hariciye Nazırı, Almanya ile dostluk muahedesini imzalamak üzere henüz Berline veya Berchtesgadene gitmiş değillerdir. Vakıâ bu husus hazırlıklar yapılmış ise de nazırlar son dakikada plânlarını değiştirmişlerdir. Bu seyahatin tehiri sebebleri hakkında ileri sürülebilecek tefsirlerden biri de Yugoslav hükûmetinin, Türkiyenin niyetlerine dair Hariciye Vekili Saracoğlunun nutkundan bazı şeyler öğrenmek istemeği arzu eylemesidir. Filhakika Türkiyenin metin hattı hareketi Yugoslavyaya Hitler'in taleblerinden en tehlikelilerine karşı mukavemet etmek hususunda cesaret verebilir.

Dostluk muahedesi imzalanır imzalanmaz Hitlerin Yugoslav ordusunun terhisini istemesi ihtimali askerî şefleri telâşa düşürmekte ve mukavemet fikrini kuvvetlendirmektedir. Efkârı umumiye ile ordunun ve halkın sinirlerinin gerilmesi Alman diplomasisini hiddetlendirmekte ve Yugoslavyanın ya üçlü paktı imzalamasını veyahud bunun neticelerini yüklenmesini ısrarla taleb ettirmektedir.

Almanyada, Yunan dostluğu başlamış

Tahmis'in Atina muhabiri de şunları yazmaktadır:

«Alman gazeteleri Yunanistan hakkında şimdi daha tatlı bir lisan kullanmağa başlamışlardır. Yunanistandaki Alman mahfilleri Katimerini gazetesinden Hitlere hitaben neşredilen açık mektubu bu takdirle karşılamıştır.

Şimdi birçok şeyler Yugoslavyanın alacağı vaziyete mütevakkıftır.»

Yugoslavyanın kabule hazırlandığı esaslar

Belgrad 14 (a.a.) — Röyter bildiriyor: Almanya ile Yugoslavya arasındaki müzakerelere mutad diplomatik yollarla devam edildiği şu sırada Belgrad yavaş yavaş sakinleşmektedir. İyi havadis alan mahfiller Yugoslavyanın, Almanya dahil olduğu halde, bütün komşularile iyi münasebetlerde bulunmak arzusunu teyid etmekle beraber yapılacak bütün tayizlerin bizzat Yugoslav milletinin kendi menfaatlerine uygun düşmesi icab ettiği noktası üzerinde ehemmiyetle durmaktadırlar. Düşünüldüğüne göre, Yugoslavya, atideki noktaları kabule hazırdır:

1 — Dostluk ve ademi tecavüz beyannamesi neşri,

2 — İki memleket arasındaki iktısadî münasebetlere resmî bir şekil verecek her hangi bir vesika imzası,

Almanlar, Yugoslavyayı üçüzlü pakta girmesi için tazyik etmektedirler.

Nakliyatı himaye için

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Müdafaa Nazırı Frank Aiken'e teklif edecektir. Bu teklifin hakikî gayesi bilvasıta bir manevra ile İngiltere hesabına başkalarını kullanmak değil, Fakat doğrudan doğruya Amerikan menfaatlerini vikaye etmektir. Filhakika Amerika hükûmeti iaşe gemilerini himaye etmek tasavvurundadır. Bunu yapabilmek için yabancı memleketlerde ve tercihan müstakil İrlandada üsler elde etmesi lâzımdır.»

Dublin 14 (a.a.) — De Valera, dün akşam İrlanda meb'usan meclisinde bir nutuk söylemiş ve ezrümle demiştir ki:

«— Harbin başlangıcındanberi, serbest İrlanda, muharib olduğundan dolayı değil, başka birinin kendisine fenalık yapmak arzusu bulunduğundan dolayı da değil, fakat her iki tarafa da serbest İrlanda arazisini ele geçirmek için iştihasını kabartacak bir mevkide bulunduğu için tehlikededir. Bu tehlike, harbin genişlediği nispette büyümektedir.

Ben, İrlanda milleti arasında harb istemiyorum ve vaziyeti millete anlatmağa çalışacağım.»

Bir meb'us, de Valera'ya hitaben «milletten korkuyorsunuz!» demiştir.

De Valera, şu cevabı vermiştir:

«— Bir dahilî harb yaptık, başka harb istemiyoruz!»

Temsil

Beyoğlu Halkevinden:

Cumartesi günü saat 20 de ve pazar günü saat 14,30 da temsil şubemiz «Beyaz Baykuş» piyesini temsil edecektir.

Her iki temsile aid davetiyelerin Ev müdürlüğünden alınması rica olunur.

Perapalastaki infilâkın akisleri

(Baş tarafı 1 inci sahifede

rede yapıldığı henüz malûm değilse de çantaların elçiliğe getirilerek orada bagajlara karıştırılmış olması ihtimal dahilindedir. Elçilik memurları trende bu çantaların sahiblerini bulamayınca açmışlar ve içlerinde çamaşırdan başka elektrik pilleri ve şüpheleri Türklere tevcih etmek üzere kasden konulduğu tahmin edilen eski Türk gazeteleri bulunduğunu görmüşlerdir.

Rendell, ikinci çantayı taşıyan memurlardan Embury'nin çantayı götürerek bir boşluğa atmak suretile gösterdiği cesaret ve soğukkanlılıktan sitayişle bahsetmiştir.

Bu çantada bulunan batarya, mütehassıslar tarafından tetkik edildikten sonra, bunun hakikatte trinitro toluene ile dolu kuvvetli bir bomba olduğu anlaşılmıştır.»

Almanyanın İngiltere aleyhtarı faaliyetleri

Londra 14 (a.a.) — Reuter ajansının diplomatik muharriri yazıyor:

İngiltere ile henüz harbin dışında bulunan memleketlerden bazılarının arasını açmak için Almanya tarafından sarfedilen nevmidane gayretler Almanyanın istikbalden emin olmadığını ve hariçden manevî ve maddî yardıma ihtiyacı bulunduğunu göstermektedir.

Japonya üzerinde tazyik yapmak ve Almanyaya belki bazı faydalar temin eder ümidile Matsuoka ile Kremlin arasında bir temas tesis etmek için Matsuoka'nın Berline davet edildiği şüphe götürmez bir hakikattir.

Almanların İranda, Suriyede ve Efganistanda faaliyette bulundukları, fakat muvaffakiyetli bir netice alamadıkları da görülmektedir.

Almanyanın Yugoslavya üzerinde yapmakta olduğu tazyik, Arnavudlukta ümidsiz bir vaziyete düşen İtalyanlara yardım etmek üzere Almanların alelâcele plânlarının tekrar gözden geçireceğini hatıra getirebilirse de Almanyanın Yugoslavyada metin bir hattı hareketle karşılaşması muhtemeldir.

İngiliz - Türk münasebetlerine gelince, Rendell'e karşı yapılan suikasde bu münasebetleri büsbütün zehirlemek maksadile teşebbüs edildiğini tahmin etmek yerinde olur.

Almanların ara bozmak siyasetinin diğer bir delili de Fransız ticaret vapurlarına Fransız harb gemileri terfik edilmesi meselesinde Vichy üzerinde yapılan tazyiktir. Almanlar düşünüyor ki, Amiral Darlan taahhüdünü tatbik sahasına korsa bir hâdise çıkması kolay olacaktır. Fransız donanması çıktığı takdirde Alman denizaltıalrının böyle bir hâdise çıkarmayı vazife edineceklerinden emin olmak lâzımdır.

Alman propagandası hatta Vichy ticaret vapurlarına Fransız harb gemilerinin refakat etmesinin Fransız - Alman mütareke şartlarına muhalif olacağını ileri sürmüşlerdir. İspanyanın da Almanların maksadına doğrudan doğruya veya bilvasıta hedef olduğuna da şüphe edilemez. İspanya şimdiye kadar bütün iğfallere ve teşviklere mukavemet ederek istiklâline lâyık olduğunu göstermiştir.

Tıbbiyenin yıldönümü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

nesil lâzımdır. En büyük içtimaî aklâk kaidesi, herkesin bütün harekâtını içtimaî vicdanın kontrolu altında bulunduğunu hissetmesi olmalıdır.» demiş ve «Türk hekiminin daima bu esasa riayet ettiğini, tıbbî vazifenin tatbikı esnasında tıbbî ahlâk endişelerinden hiç bir vakit ayrılmadığını» ilâve eylemiştir.

Konferansın meslekî esasları temas eden kısmında ise hekimlerde bulunması icab eden meziyetlerin inkişaf ettirilmesi yolları, doktor ile hastaların münasebetleri ve münasebetlerde hangi hususlara riayet edilmesi icab ettiğini gayet selis ve etraflı bir surette anlatılmıştır. Sözlerini şiddetli alkışlar arasında bitirip kürsüden inen doktor Tevfik Remzi profesör arkadaşları tarafından hararetle tebrik edilmiştir.

Müteakıben söz alan talebeden Fethi Tevet, çok alkışlanan hitabesinde, Türk gençliğine düşen vazifeleri, hocalarının kendilerini yetiştirmek için gösterdikleri alâkayı tebarüz ettirdikten sonra, bunu ileride yurdun dört bir bucağında Türk köylüsüne yeni bir hayat vermek üzere, çalışmakla ödeyeceklerini söylemiştir.

Talebeden Orhan da, 14 martın niçin tıb bayramı olarak kabul edildiğini izah etmiş; İkinci Mahmudun 114 sene evvel asrî tıbbiyeyi 14 martta açtığını ilâve etmiştir. Toplantıda hekimbaşı Mustafa Behçetle Abdülhak Mollanın hatıraları da taziz edilmiştir.

Nutuklardan sonra, yurdun uzak köşelerinde vazife gören doktorların, bayram münasebetile gönderdikleri telgraf okunarak merasime nihayet verilmiştir.

Tıbbiyeliler dün gece Maksim salonunda bayram şerefine bir balo vermişlerdir. Bütün tıb mensublarının bulunduğu bu balo çok neş'eli geçmiştir.

Ölüm

Eski Gazianteb İhtısas mahkemesi reisi emekli albay Ahmed Vefik Turutkan 14/3/941 tarihinde Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 15/3/941 cumartesi öğle namazını müteakıb Beşiktaş Sinanpaşa camiinden kaldırılarak Üsküdarda aile kabristanına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eylesin.

Zayi maaş cüzdanı — Martın 13 üncü günü maaş cüzdanı, beratım, nüfus cüzdanı, tütün bayi cüzdanı ve mührümü kaybettim.

Hacıkadın Bostan sokak No. 54
Hayriye

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI

Anonim Sosyetesi İdare Meclisinden:

Sosyetemiz hissedarları alelâde umumî heyeti 31/3/941 tarihine düşen pazartesi günü saat 15 te ve fevkalâde umumî heyeti de ayni tarihte saat 15,15 te İstanbulda Galata Perşembepazarında Samur sokağında İş hanının birinci katındaki Sosyete Merkezinde toplanacaktır. Sayın hissedarların toplantıda hazır bulunmalarını rica ederiz.

Esas mukavelenamenin (53) üncü maddesi mucibince, Sosyetenin 100 hissesine sahib olan her hissedar, bir rey sahibi olarak toplantıda bulunmak hakkını haizdir.

Bu toplantıda bulunarak rey haklarını kullanmak istiyen hissedarlar, gerek asaleten ve gerek vekâleten hamil oldukları hisse senedlerini 29 mart 1941 tarihine kadar Sosyete Merkezine tevdi etmeli ve duhuliye kartlarını almalıdırlar.

Alelâde umumî heyet toplantısı ruznamesi:

1 — İdare meclisi raporunun okunması;
2 — Murakıblar raporunun okunması.
3 — Sosyetenin 1940 senesi bilânçosile kâr ve zarar hesabının tetkik ve tasdikı ve idare meclisi azalarile murakıbların ibrası;
4 — 1940 senesi temettüünün taksimi sureti ve tevzii zamanı hakkında karar verilmesi;
5 — 1940 senesi zarfında inhilâl eden idare meclisi azalıklarına seçilmiş olanların intihablarının tasdikı;
6 — İdare meclisinden kur'a ile ayrılan 3 azanın yerine yeni aza intihabı;
7 — İstifa eden bir murakıbın yerine seçilen zatın intihabının tasdikı;
8 — Sosyete esas mukavelesinin 41 inci maddesine tevfikan murakıb adedinin üçe iblâğı ve yeni murakıbların seçilmesi;
9 — İdare meclisi azalarile murakıbların ücreti.

Fevkalâde umumî heyet toplantısı ruznamesi:

1 — Sosyetemiz esas mukavelesinin 40, 47 ve 75 inci maddelerinin aşağıda yazılı şekilde tadili:

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
Madde 40 — İdare meclisi azası işbu esas mukavelenamenin (75) inci maddesi mucibince tefrik ve ita edilecek temettü hisselerinden maada her içtima günü için miktarı umumî heyet tarafından tayin ve tespit edilecek huzur ücretini alırlar. Bu hakkı huzur idare meclisi azasının hidematının ve tedviri umur için tahsis ettikleri zamanın mukabili olduğu cihetle içtimada hazır bulunmayanlara tediye edilemez. Aylık ve senelik olarak maktuan hakkı huzur verilmesi memnudur.	Madde 40 — İdare meclisi reis ve azalarına verilecek aylık, bankalar ve devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhid ve teadülü hakkındaki 3659 sayılı kanunun 3 üncü maddesi hükümlerine tevfikan İcra Vekilleri heyetince tayin olunur.
Madde 47 — Murakıblar umumî heyetçe takdir ve tespit edilecek ücreti alırlar. İşbu ücret Şirketin umumî masraflarına geçirilir.	Madde 47 — Murakıblara verilecek aylıklar, bankalar ve devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhid ve teadülü hakkındaki kanunun 3 üncü maddesinde yazılı hükümler dairesinde tespit olunur. Bu ücrete istihkak, tamamen ifayı vazife eylemekle mukayyed olup vazifesini tamamlamadan terkedenler veya herhangi bir sebeble hizmetten ayrılanlarla mirasçıları ücret istemek hakkını kaybederler.
Madde 75 — Şirketin masarifi umumiyesile bamukavelename müdiriyete veya herhangi bir vazifeye memur edilen kimselere umumî veya hususî kârlardan tahsis edilen yüzdeler ve muhtelif amortisman bedelleri gibi Şirketçe tediye veya tefriki mecburî olan mebaliğ şirketin hesab senesi nihayetinde tanzim olunan senelik mevcudat ve muvazene defterinde tespit olunan hasılâtından badettenzil baki kalan miktar safi kâr teşkil eder. Bu suretle hasıl olacak safi kârdan evvelâ yüzde «10» ihtiyat akçesine tahsis ve saniyen itfa edilmemiş olan hisse senedlerinin bedelleri tesviye olunan kısmına yüzde «6» nisbetinde birinci temettü itasına meblâğ ifraz edildikten sonra baki kalan kısmından, Yüzde «5» meclisi idare azasına, Yüzde «5» meclisi idarenin tespit edeceği şekilde ikramiye olarak memurine. Yüzde 90 ikinci kâr hissesi olarak hisse senedleri sahiblerine tevzi edilir. Mamafi, heyeti umumiye kararile, ikinci kâr hissesinin bir kısmı tevzi edilmeyip fevkalâde ihtiyat akçesi namı altında ayrıca tefrik edilebilir.	Madde 75 — Sosyetenin bir senelik muamelâtından elde edilecek gelirlerden bütün masraflarla amortisman bedelleri tenzil edildikten sonra kalacak safi kâr, aşağıda gösterilen şekil ve nisbetlerde sıra ile kısmen ihtiyat akçesine tefrik ve kısmen de tevzi edilecektir. A — % 5 kanunî ihtiyat akçesine birinci kısım olarak: B — Bakiyenin % 5 i, 3659 numaralı kanunun 13 üncü maddesinin (C) fıkrasındaki atfe istinaden 3460 sayılı kanunun 42 nci maddesi hükmü mucibince, bir aylık istihkakları yekûnunu geçmemek üzere, ikramiye olarak Şirket Umum Müdürile kısım müdürlerine ve şirketin diğer memurlarile müstahdemlerine; C — A fıkrasında ihtiyat akçesi ilk kısmı olarak tespit edilen miktar kadar bir meblâğın ilâveten ihtiyat akçesine; D — A. B ve C fıkralarına göre ayrılan miktarlardan sonra kalacak bakiyeden tediye edilmiş sermayenin % 6 sına tekabül edecek bir miktar, birinci temettü hissesi olarak hissedarlara; E — D fıkrasındaki birinci temettü hissesinin tefrikinden sonra kalacak bakiye, ikinci kâr hissesi olarak, gene hisse senedleri sahiblerine; Mamafih, umumî heyet kararile, ikinci kâr hissesinin tamamı veya bir kısmı tevzi edilmeyip fevkalâde ihtiyat akçesi namı altında ayrıca tefrik edilebilir.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (1918) lira olan muhtelif cins ve eb'adda 128 aded cıvalı ampul (24/3/1941) pazartesi günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 143 lira 85 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1548)

1/4/941 tarihinden itibaren ana hat istasyonlarında Avrupa hattı istasyonlarına ve bilmukabele Avrupa hattı istasyonlarında ana hat istasyonlarına mesajeri, seyriseri ve seyrihafif doğru eşya nakliyatı kabul edilecektr.

Doğru nakliyat münasebetile ana hatta Avrupa hattında demiryolu ve Haydarpaşa - Sirkeci arasında denizyolu olmak üzere katedilecek üç mesafe için bir tek hamule senedi tanzim edilecekse de her mesafede halen ayrı ayrı tatbik edilmekte olan tarifeler ve diğer ahkâm ve şartlar eskisi gibi gene ayrı ayrı tatbik edilecektir.

Hamulenin Haydarpaşa - Sirkeci arasında tabi olacağı bütün ameliyelere ve deniz nakliyatına şamil olmak ve doğru nakliyatta tatbik edilmek üzere bir maktu ücret tarifesi ihdas edilmiştir. Bu tarife 1/4/941 tarihinde mer'iyete girecek ve bu tarihten itibaren deniz nakliyatına mahsus şimdiki tarife lâğvedilecektir.

Hangi nevi ve mahiyette ve miktarlardaki eşyanın doğru nakliyata kabul edileceği ve maktu ücret tarifesi ahkâm ve şartları hakkında tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir.
«1179» (1633)

Muhammen bedeli (3500) lira olan 5000 metre 140 s/m eninde iyi cins patiska (28/3/1941) cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (262) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1836)

Moda Deniz Klübünden:

15 mart 1941 cumartesi akşamı verilecek olan balomuzun şimdilik tehir edilmiş olduğunu saygılarımızla bildiririz.

MÜDİRİYET

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mekteb için 4600 lira kıymetinde ahşab eşya yaptırılacaktır. İlk teminatı 345 liradır.

Eksiltmesi 2/4/1941 saat 15 te yapılacağından fazla malûmat için mektebe müracaat. (1987)

Nazilli Belediyesinden:

Nazillide yaptırılacak olan 2061,25 metre murabbaından ibaret beton döşemenin bedeli keşfi 4720 lira 26 kuruştan ibarettir. 1 mart 941 tarihinden 21 mart 941 cuma günü saat 15 te ihalesi yapılmak üzere 20 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Bu hususa aid evrak vesairesi parasız olarak verilecektir. Müteahhidlik evsafını haiz olan istekliler teklif mektublarını 21/3/941 cuma günü saat 14 e kadar Nazilli Belediye Riyasetine vermeleri. (1637)

Bütün dünya

PARMAKLARINIZIN UCUNDA

Bu fevkalâde neticeyi size temin eden 1941 Modeli PHILIPS Radyolarıdır.

PHILIPS, radyo senayiinde ve piyasamızda misli görülmemiş derecede zengin, muhtelif 14 modellik radyo ahizeler-serisini emrinize amade bulundurmaktadır.

1941 Philips ahizeleri teknik sahasında, neşriyatı alışta, cereyan tasarrufunda ve stilde yeni bir hamle ifade ediyor. Fevkalâde tekemmül ettirilmiş düğme tertibatı sayesinde, bir düğmeye basmakla istenilen istasyön gayet sarih ve pürüzsüz olarak alınabilmektedir. "Ticonal„ çeliginden mamul oparlörler ile ses hassasiyeti fazlalaştırılmıştır. **Philips**'in yeni icadı çok idareli "Miniwatt„ U lambaları sayesinde cereyan sarfiyatından pek büyük bir tasarruf temin edilmiştir. En kıymetli tahtadan mamul, elle cilalanmış möbleleri modern stil'in en zarif, en güzel birer numunesidir. **Philips** fabrikaları bu sene şimdiye kadar, misli görülmemiş zengin çeşitlerle **her keseye, her zevke uygun** ve en müşkülpesentleri, en titizleri bile tatmin edecek radyolar serisini herkesin intihabına arzeder. Büyük san'at şaheserleri sürekli, yorucu bir çalışmadan doğduğu gibi bu senenin **Philips** radyoları da, en maruf teknisyenlerin sürekli, yorucu uğraşmaları sayesinde böyle gerek şekil, gerek kalite itibarile kusursuz bir mükemmeliyet edinmiş bulunuyor.

Tip: 915 x
Philips'in iftiharla takdim ettiği emsalsiz bir radyo şaheseridir.

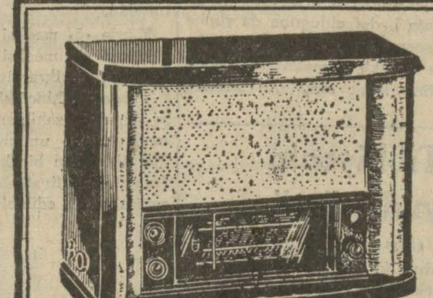

Tip: 883 A
BÜTÜN DÜNYA İSTASYONLARI ALAN BİR AHİZE

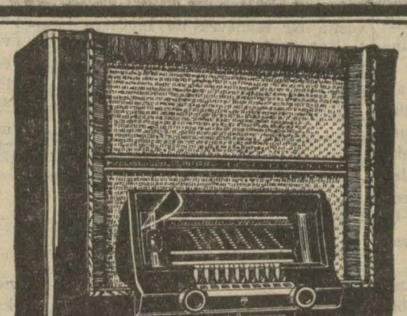

Tip: 905 X
ELMODYNE SİSTEMİLE ÇALIŞAN LÜKS BİR RADYO

Tip: 763 A
YÜKSEK AYIRMA KABİLİYETİNE HAİZ BİR "SÜPER„ AHİZE

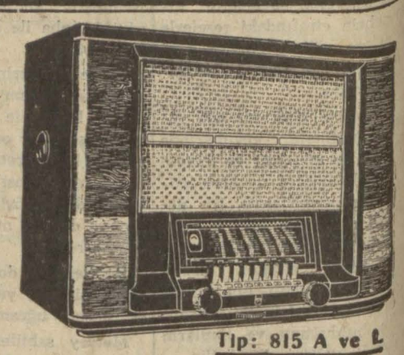

Tip: 815 A ve L
TİLONAL OPARLÖRÜLE MÜCEHHEZ OTOMATİK BİR RADYO

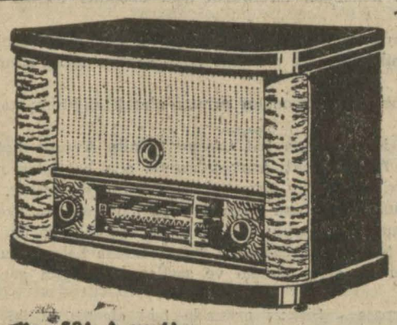

Tip: 531 A ve U
BÜTÜN DALGALARI MÜKEMMEL ALAN GÜZEL BİR RADYO

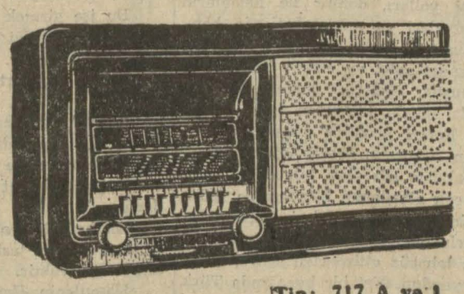

Tip: 717 A ve L
GAYET ŞİK VE MODERN BİR "SÜPER RADYO„

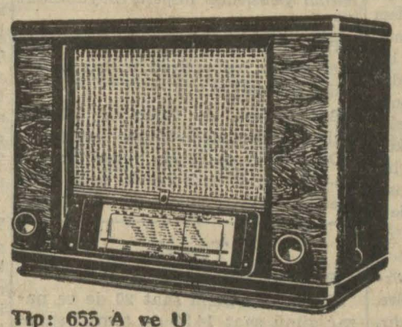

Tip: 655 A ve U
İDARELİ OLDUĞU KADAR HASSAS BİR RADYO

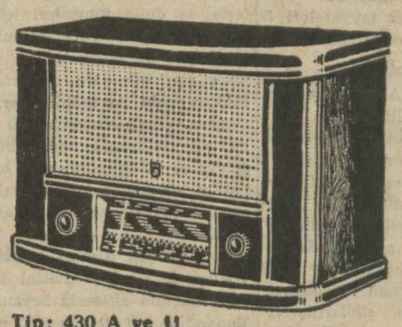

Tip: 430 A ve U
MÜTENAVİP VE MÜTEMADİ CERYANLA ÇALIŞAN ZARİF BİR AHİZE

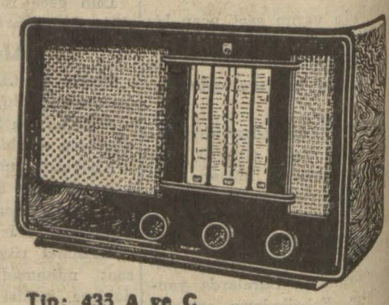

Tip: 433 A ve C
YÜKSEK VERİMLİ GÜZEL BİR AHİZE

Tip: 292 V
MİSLİ GÖRÜLMEMİŞ BATARYALI BİR RADYO HARİKASI

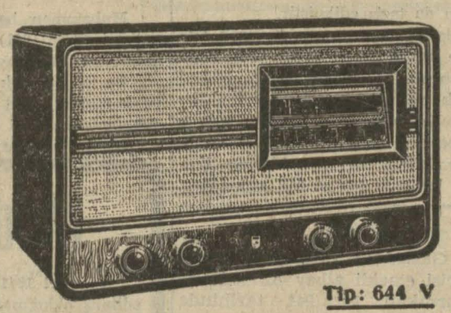

Tip: 644 V
CERYANLA ÇALIŞIR GİBİ RANDIMANI MÜKEMMEL BİR RADYO

1941
MODEL
AKÜMÜLATÖRLÜ
Eşsiz radyolarımız

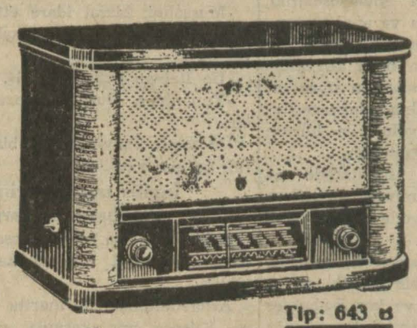

Tip: 643 B
AMERİKAYI BİLE ALAN BATARYALI BİR AHİZE

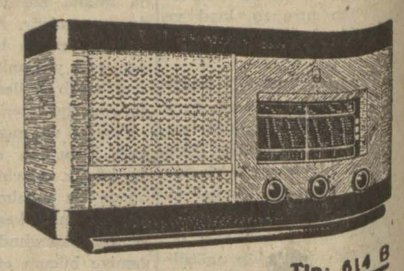

Tip: 614 B
İSTER KURU PİL İSTER AKÜMÜLATÖRLE ÇALIŞAN BİR RADYO

PHILIPS

DÜNYANIN EN BÜYÜK RADYO FABRİKALARI

PHILIPS